

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:r 46 (725).

LÖRDAGEN DEN 17 NOVEMBER 1900.

13:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS PRAKTUPPLAGA > 7:50 IDUNS MODETIDN. MED PL. > 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRROGATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLEKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
---	--	---	---	--

D. Nyblin foto.

KARL FLODIN.

ADÉE LEANDER-FLODIN.

ETT KONSTNÄRSPAR.

FÖR OMKRING tjugu år sedan existerade i Helsingfors ett slags litterär förening, hvilken icke ägde något yttre sammanhållande band, men som likväl ej var utan betydelse. Till denna krets hörde flere af den tidens för litteratur och konst mest intresserade ungdomar, hvilka sammanträffade än på den ena, än på den andra restaurationen i särskildt för sällskapet reserverade rum. Ur denna krets ha utgått Karl August Tavaststjerna samt flere andra af de författare, som verkat och nu verka i Finland.

Till denna krets hörde äfven Karl Flodin. Han var icke blott begåfvad som lyriker, han var musikentusiast, ehuru icke en af den sorten, hvars entusiasm visar sig hufvudsakligen i munväder och stora gester. Flodin kom lugnt och stilla, sade icke mycket, utan slog sig hellre ned vid pianot, där han dels drömde sina egna musikdrömmar, dels lärde oss andra känna den klassiska musikens mästare. Han gaf oss ibland en Mozartafton, ibland en Lisztafton eller Wagnerkväll. Från den tiden har nog

mången af kretsen fått sin uppfattning af ett flertal kompositörer och lärt känna dem på ett sätt, som icke alltid står till buds.

Under den sista tiden af den litterära kretsens tillvaro begaf sig Flodin, som från student avancerat till fil. magister, till Leipzig för att slå sig uteslutande på musik. Han studerade här under ett par års tid musikteori och komposition och hemsände någon gång ett bidrag till den publikation, »Verdandi», som af sällskapet utgafs. Hemkommen från sin utrikesresa, anställdes Karl Flodin vid »Nya Pressens» redaktion som musikanmälare och har på denna post kvarstått ända tills tidningen i juli innevarande år indrogs för alltid, med undantag af ett år, då han verkade vid den nu äfvenledes indragna »Aftonposten».

Det är en ansvarsfull post Flodin vid nämnda tidningar beklädt. Må det genast vara sagt, att han förvärfvat sig både utöfvande musikers och publikens förtroende för sina gedigna och sakliga kritiker, ja, honom tillkommer nog till en del förtjänsten af att musiklifvet i Helsingfors och den musikaliska smaken vaknat till lifligt medvetande och länkats in på fruktbrin-

gande banor. — Flodin är nu musikanmä-
lare vid »Finsk Tidskrift» och korrespon-
dent till »Nordisk Musikrevue» i Kristiania.
En del af sina kritiska essays utgifver han
till julen i bokform under titel »Finska mu-
siker och andra uppsatser i musik». Han
har, som bekant, äfven i »Idun» skrivit ett
par uppsatser.

Redan i Leipzig sysslade Flodin med
komposition, hvarmed han sedan fortsatt.
Vi äga af hans hand en mängd anslående
sånger med pianoaccompaniment, såsom
»Mailied» med ord af Göthe, »Antwort Ma-
riä» med gammaltysk text, »Helena», en
episod ur Göthes Faust, »Luca Signorelli»,
ballad af Aug. v. Platen m. fl., äfvensom
praktfulla manskvartetter, såsom t. ex. »I
Skären» och »Höstkvällar», hvilka blifvit
prisbelönta af sångföreningen »M. M». Flo-
din har äfven skapat körkompositioner,
af hvilka en, »I sommarnatt», utförts af
»Arbetets vänners» sångkör i Stockholm vid
dess konsertresa 1892, samt klaverstycken
och orkestermusik, af hvilken senare vi här-
med endast behöfva påminna om represen-
tationerna af Sudermanns »Hannele». Af
Flodins kompositioner ha flere utkommit
i tryck.

Ännu ha vi att erinra om att Flodin är
medlem af »Svenska folkskolans vänners»
permanenta musikkomité, som har att sköta
om den musikaliska delen af föreningens
musikfester, samt att han är en utmärkt
och konstförfaren accompagnatör. Som så-
dan har han isynnerhet uppträdt vid fru
Adée Leander-Flodins konserter i Finland,
men äfven ofta vid andra tillfällen. Om
bistånd i musikaliskt afseende fordras vid
en eller annan tillställning, kan man all-
tid räkna på Karl Flodins medverkan, han
är alltid beredvillig, när det gäller en god
sak.

Karl Flodin, som är född i Wasa, tillhör
en musikalisk släkt, hvilken räknar flere
kända medlemmar. Han är kusin till den
bekante kapellmästaren i Helsingfors, R.
Kajanus, och likaså kusin till sångerskan
Ida Flodin-Aavatsmark i Kristiania.

Redan i början af sin vistelse i Helsing-
fors kom Karl Flodin i beröring med den
framstående, nu aflidne kapellmästaren Le-
ander vid Finska Gardets musikkår, och
hans musikaliska familj. Det var ur denna
Flodin erhöi sin ledsagarinna genom lif-
vet, fru Adée Leander-Flodin, som
vid tiden för giftermålet — början af detta
år — redan var en bekant och berömd sån-
gerska.

Fru Flodin kom efter studier i sång i hemlandet vid unga år till Paris, där hon studerade hos madame Laborde, hvilken fäste sig vid hennes ovanliga, klara och välljudande röst. Fru Flodin utbildade snart sin sällsynta stämma, hvilken i förening med det djupt musikaliska sinne, som ärftis, inom kort gjorde henne till en sångerska af rang. Sedan hon uppträdt med stor framgång vid konserter i Paris, Petersburg, Norge och Finland, engagerades hon år 1897 vid Opera comique i Paris, därifrån hon begaf sig på en längre konserttournée till Sydamerika. Öfverallt inbragte konstnärinnans intagande och själlfulla sång henne idel erkännanden.

Det må tillika vara sagdt, att likasom det finns skriftställare, som läsas och värderas af alla, hög och låg, så hör ock fru Leander-Flodin till de sångerskor, som förstås af alla, som hos alla väcka förtjusning.

Fru Adée Leander-Flodin gaf den 15 dennes konsert i Vetenskapsakademiens hörsal i Stockholm, därvid accompanierad af sin man. Det är närmast af denna anledning Idun i dag meddelar de två konstnärernas porträtt.

J. REUTER.

NÅGOT OM KVINNOR OCH GYMNASTIK.

ÖSTERMALMS medikomekaniska institut här i hufvudstaden har nu varit i verksamhet i femton år, och meddela vi med anledning däraf i dagens nummer en bild från en damtimme i detsamma samt porträtt af dess nitiske grundare och ledare, docenten i balneologi vid Karolinska institutet, intendenten vid Medevi hälsobrunn, doktor Alfred Levertin.

D:R A. LEVERTIN.

Åren 1876—1884 var doktor L. assistent vid doktor Zanders institut i Stockholm. På mångahanda sätt har han varit verksam för den Zanderska gymnastik metodens utbredning bl. a. genom en på franska, tyska och engelska utgifven, högst förtjänstfull beskrifning af densamma.

Vid ett besök, som vi härom dagen aflade i Östermalms trefliga gymnastikinstitut, meddelade doktor Levertin, att under de gångna femton åren institutet varit besökt af 3,401 herrar, men endast 1,390 damer. Det är här liksom vid badinrättningarna: den kvinnliga kundkretsen är betydligt mindre. Detta förhållande är just ej hedrande för oss kvinnor; och det lär lika litet när det gäller gymnastik som bad kunna tillräknas oss som förmildrande omständighet, att vi äro mindre i behof af densamma — snarare tvärtom, påstår doktor L. Men dels vår tröghet och oförmåga att komma oss för, och dels de faktiska svårigheter, som för oss existera, att en bestämd tid om dagen lämna vår verksamhet för att utomhus sköta vår hälsa, göra, att vi småningom öfvergått till den »passiva gymnastiken» med dess närstående bundsförvandt, massagen. Vi ha glömt, att det finnes aktiva, s. k. motståndsrörelser. Och nismen erhåller verklig ökad styrka. En

EN DAMTIMME I ÖSTERMALMS MEDIKOMEKANISKA INSTITUT. A. BLOMBERG FOTO.

reningsprocess framkallas visserligen af massagebehandlingen, men om denna ej ledsagas af aktiva rörelser blir den endast en half behandling. Det onda kan visserligen för en tid gå bort; men recidiv äro oundvikliga, så vida icke motståndsrörelser följa. Att i hemmet, med tillhjälp af en enda gymnast, administrera en dylik aktiv gymnastik erbjuder emellertid stora svårigheter. Skola verkligt goda resultat uppnås och recidiv undvikas, så måste patienten bekväma sig till att besöka något af våra gymnastikinstitut, där motståndet representeras antingen af gymnasters skolade händer eller af en gymnastikapparats häfstångsarmar.

Med afseende på resultatet — för framtiden af den sjukgymnastiska behandling, som lämnas i de s. k. sjukrotarna ställer sig doktor Levertin ytterst skeptisk. Särskildt torde det arbete, som där nedlägges på behandling af snedhetsåkommor anses bortkastadt.

Särskildt angelägna att underkasta sig massagebehandling lära damerna vara, när de med förfäran märka, att de äro offer för en sig alltjämt ökande korpulens. Föreställningen att massagen skulle kunna en så kraftig verkan åstadkomma som att minska en onaturlig fettaflagring hör liksom så mycket annat till livets illusioner, påstår doktor L. Förändring i diet, mycken rörelse i fria luften och s. k. motståndsgymnastik: metodiskt muskelarbete — se där de effektiva medlen vid behandlingen af öfverhandtagande korpulens.

När man under doktor Levertins intresserade och sakkunniga ledning tar alla dessa olika gymnastikapparater i betraktande och hör honom tala om det välgörande inflytande de äro i stånd att utöfva på den mänskliga organismen, beslutar man sig ovilkorligen för att medels gymnastik bättra på sin skröpliga kroppshydd.

Det var ju i första hand till den kvinnliga ungdomens gagn doktor Zander gjorde den uppfinning, som männen sedermera i så stor utsträckning vetat begagna sig af. Det är nu på tiden att äfven kvinnorna visa sig uppskatta detta medel till muskelkraftens höjande, nervsystemets stärkande och hela organismens — föryngring.

G. L.

På Narvas dag.

Vid 200-årsminnet den 20 november 1900.

Hvån anno sjuttonhundra ett efo än oss när af tordönsslag, som dundra, och storm, som hejdlös går. Därt svenska lejon tager mot österns hord sitt språng, och genom luften drager ett sus af segerång.

Novembersnön sig flockat fring svenska leder tätt, dem tallös owän lofat till kamp å Narvas slätt. Unnu ej segerwana, dock alla redo stå att följa kungens fana och gladt i döden gå.

Som nordens fjällwind sopar med ens den himmel klar, som nyss af molnens hopar i mörker skrudad war, så skingra svenska skaror och artonårig drott de swarta moln af favor, som hotfullt täta stått.

Hell, tolfte Karl, din äras förwägna morgonväft, som skall af ryftet bäras bland oss från släkt till släkt! Ej seflen bleft den lager, du wann med dina män, men rosig arladager dess blad bestrålar än.

Med flokskap wi ej mäta
din bragd på Narwas dag,
wi inför den förgäta
Poltawas nederlag.
Di tälja icke blodet,
som rift, men fåfängt flöt,
wi minnas endast modet,
som dristigt wäg sig bröt.

Och än, om molnen sfokas
omkring vårt svenska land,
om fienderna flokas
till hot emot vår strand,
då wafne fädrens minne
till lifwet hos enhvar
och mane fram det sinne,
som dem till seger bar.

E. M. Söderberg.

»MARGARETAFÖRBUNDET».

DET TALADES för en tid sedan om en ärestod öfver den kloka drottning Margareta, och man öfverlade om den plats, där den borde resas. Den rätta platsen? Nordens kvinnor ha funnit den! *I sina hjärtan* ämna de resa den åt henne genom att där värma till lif igen hennes odödliga älsklings-tanke, som redan slumrat alltför länge. Eller äro de icke alla med därom?

I de inlägg, som nyligen glädjande nog varit synliga i Idun i den nordiska frågan, har man begagnat uttrycket: »ett tremakts-förbund». Men låter detta icke alltför politiskt kallt? Eftersom den ursprungliga »vädjan» var riktad till Nordens kvinnor, hvarför icke hellre kalla det: Margaretaförbundet? Ett slags andligt förbund, utan styrelse och medlems-avgift, med eller utan yttre kännetecken, men ett förbund, hvilket hvarje kvinna skulle känna sig förpliktad att tillhöra. Sitt varma hjärta, sina bästa tankar och vänliga systerliga känslor, det vore den lefvande insats, hon hade att gifva. Det finns så många, som så ut kif och tvedräkt, hon skulle frikostigt strö ut frön till frid och endräkt och bättre förståelse. Hennes uppgift blefve att alltmera närma till hvarandra och värma för hvarandra våra trenne besläktade folk. Här finge ingen draga sig tillbaka med ett hopplöshetens eller maklig-hetens: Hvad nytta gör det väl, om jag är med eller ej? Alla både kunna och böra verka för godt samförstånd mellan grannar. Må därför enhvar, som har något att säga i denna sak, icke försumma att komma med sitt lilla strå till stacken. Hvarje om än tillfällig tystnad kunde ju tydas, som om den nu mer än någonsin brännande frågan vore på väg att åter tigas ihjäl.

I de flesta inläggen, särskildt i Elisa Kiel-lands varmhjärtade utredning af frågan, ha redan goda fingervisningar gifvits, om hvad som brister och hvad som bör göras. Framför allt har då framhållits de tre folkens rela-tiva obekantskap med hvarandra. Detta är sant, vi känna hvarandra för litet, det är kanske hela felet. I synnerhet gäller det för oss svenskar att närmare odla bekantskapen med vår västra granne. Våra godmodiga, gemytliga danskar äro oss nästan mera för-troliga, ty hur det är, så bär vår väg esom-oftast söderut genom deras land, men endast

alltför sällan västerut. Och likväl finns det äfven där hjärtan, som klappa varmt för oss! Hur godt har det icke gjort oss att höra de norska uttalandena i Idun, de ha värmt redan de! Ack, det behöfs så litet, för att vi med glädje skola möta hvarandra på halfva vägen med vänliga blickar och trofasta handslag.

Såsom ett medel till bekantskapens främ-jande har man föreslagit läsecirklar för att tillägna sig de olika landens språk och littera-tur. Detta är endast ett första steg. Flitiga resor och besök i grannländerna vore utan tvifvel det bästa, men endast få ha tillgång till det medlet. Alltsammans är mycket godt och väl, men det är icke tillräckligt.

Hvad vi behöfva, det är att i våra hem, på den plats, där hvar och en har sin verk-ningskrets, med allt större flit sätta oss in i de besläktade folkens tankeriktning, åsikter och uttalanden i *dagens* frågor. Vi måste lära oss att se en sak äfven med grannens ögon. Nu är det så försvinnande litet vi få till lifs af grannfolkens aktuella idéer och intressen. Våra svenska landsortstidningar ge oss åt-minstone vanligen endast korta referat af i grannländerna timade mer än vanligt upp-rörande händelser och brott, jämte de nyaste politiska förvecklingarna, hvilka senare tyvärr, hvad våra norska bröder beträffar, ibland icke äro synnerligen ägnade att uppväcka våra sympatier. Nej, vi behöfde ovillkorligen mera allmänt hålla grannländernas dagliga tidningar.

Men här skall mängden invända: Vi ha icke råd till alla dessa tidningar; först och främst måste man ju följa med härhemma, och skulle vi så därtill hålla ett norskt och ett danskt blad, blefve det ju en formlig öfversvämmning af tidningar. Sant! Men hvad vi behöfva är också *en enda gemensam* daglig eller veckotidning för hela Norden, med med-arbetare från alla tre landen, således med uppsatser i skilda ämnen på originalspråken af de bästa pennor samt med plats för all-mänt meningsutbyte.

Vore det då så otänkbart, att någon före-tagsam man — eller hvarför icke kvinna? — grundade en dylik tidning? Skulle vi icke på så sätt allra bäst kunna träda i ett alltmera personligt förhållande till hvarandra? Och skulle icke ett sådant företag ha utsikt att hälsas med tillfredsställelse i tusen hem?

PEN.

*

I Spörsgmaalet om den skandinaviske Kvinde-sammenslutning tillader jeg mig komme med et Forslag, som jeg tror er noksaa let reali-sabelt, idet jeg gjør sikker Regning paa de skandinaviske Husmødres Gjæstfrihed.

Kunde man ikke gjøre »Bytte», som vi siger paa godt Norsk? Det maatte da smage skjönt for mangel en Bydame at faa til-bringe f. Ex. et par Sommermaaneder paa Lan-det, faa være med i Landsens Styr og Stel, leve sig ind i Folk og Sædvaner, aa jeg lover Dem, De skulde bli glad i mit Norge og til Gjængjæld aabne Deres Hjem for en af mine Landsmandinder under Høst- eller Vintersæ-sonen og der lade hende faa rigtig »være med».

Der findes jo hundredvis af vort Lands Kvinder, dannede, kundskabsrige Kvinder for hvem alt saadant som de store Stævner, Klubber, Læseaftner, Konserter og Kunst-nydelser er bleven et stængt Paradis, disse, hvem Skjæbnen har henvist Plads inde i en Fjord eller oppe i en Fjelddal paa en ensom Embedsgaard f. Ex. Nærmest med Tanke paa at faa disse med opstod min Idé; jeg tror deres Medvirken vil være meget værdifuld, skal Samlingstanken bære gode Frugter for kom-mende Slægter udover Landene.

Jeg har tænkt mig, at de der vil være med

paa dette Bytteforslag opgiver Navn og Adresse i Iduns Red. med Tilføielse om de ønsker en eller flere Damer som Gjæst og for hvor lang Tid. Og naar der er kommet saa meget som f. Ex. 50 Adresser, blir disse offentliggjorte i »Idun», saa kan enhver henvende sig privat efter disse.

Ja, det er jo kun et lidet Fingerpeg, bestemt og ordnet nu i det bedre, I, som har Anled-ning til at mødes og samles — som staaar paa Livets Lysside!

MAGDA.

SKOLINACKORDERINGAR.

HÖSTTERMINEN ÄR I FULL GÅNG och med den alla dessa skolhushåll, som rent af grunda sin existens på skolgossen och skolfickan.

Hur ofta hör man icke resonneras så här: »Jag tager hellre skolgossar än flickor, — det är mindre besvär, — så snart de ätit sina måltider, är man af med dem!»

Icke kan man undra, att vi stackars mam-mor på landet med bäfvande hjärta skicka våra kära små ifrån oss, när man hör sådant tal! Så länge som möjligt behålla vi väl våra barn hemma, men skolundervisningen är ju onekligen att föredraga framför den i hemmet, icke minst därigenom, att den eggat till täf-lan och därigenom väcker barnens ambition. Dessutom slipar kamratlivet bort en hel del kantigheter, som, hur partiska våra ögon än äro, vi ej kunna undgå att märka hos våra små.

Vi besluta oss således, att de skola till sta-den, men så blir nästa fråga:

»Hvar få dem inackorderade?»

Alla äro ju ej så lyckligt lottade, att de ha en släkting eller god vän att anförtro sina små åt, utan man måste vända sig till full-komligt främmande människor. —

Så få vi det bestämdt; rummet ser rätt trefligt ut, och maten är riklig och god, och ändock äro vi oförnöjda mammor icke till freds. Vi hafva ännu en önskan, en önskan, som ligger oss varmt om hjärtat, — att den vänliga snälla frun, som har våra små om hand, icke blott ville tänka på deras materiella goda, utan äfven ha litet intresse därutöver.

Till ex., efter skolan — hvad göra barnen då?

Kanske, så fort middagen inmundigats, kom-ma ytterplaggen på i hast, och så bär det af ut. — Hvert eller med hvem, bryr sig ingen om. För ett barn, som naturligtvis i sådant afseende ej har något omdöme, kan det ej vara nyttigt att blifva lämnad så åt sig själf.

Motion och frisk luft skola de naturligtvis ha, men allt med måtta. Hur motbjudande är det icke att se dessa flockar af gossar och flickor, som ända till 7 à 8 på kvällen draga gata upp och gata ner med sitt stöj och glam.

Skulle det icke i inackorderingshemmet kun-na göras litet för barnens trefnad, så att icke frestelsen att ströfva omkring ute blef så stor?

Något samlingsrum finnes väl alltid, om ej annat så matsalen. Här kunde väl barnen under de långa vinterkvällarna efter läxläs-ningen få samlas rundt det stora matsalsbor-det. Flickorna kunde ju nu under hösten sysselsättas med julklappsarbeten och gossarna med litet slöjd, under det de läste högt tur-vis någon bra och rolig bok. Att vi föräldrar gärna släppa till materialerna faller af sig själf.

Hvarannan dag kunde ju lekas, det finns sällskapsspel och så mycket billigt tidsfördrif, som roar barn. Gärna släppa vi till den ringa slant, som åtgår till litet tidsfördrif, glada åt,

Guidmedalj Stockholm 1897 för utmärkta brödsorter samt för framstående industriell verksamhet. Begär priskurant.

Delikatess-Spisknäckebröd
Högsta grad af mörhet.

SPIS- och KNÄCKEBRÖD
i många olika sorter.

C. W. SCHUMACHER
Kongl. Hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17 — Stockholm.

att våra små ha något att göra. Om de på så sätt sysselsättes hemma, har frestelsen att utomhus fördrifva tiden ingen lockelse.

Kanske begära vi mammor för mycket, men för barn, som äro vana att, när lampan tänds, samlas omkring det stora familjebordet och blifva sysselsatta, känns det icke så litet trist, att, kanske vid en liten lampas sken, som blott upplyser hälften af rummet, sitta ensamma kvällen igenom, och längtan efter hemmet blir dubbelt tung.

Ja, säkert är, att om den vänliga, snälla fru, åt hvilken vi anförtrött våra små, ville uppmärksamma vår bön, skulle hon nog i sitt inre känna en viss tillfredsställelse öfver, att en god gärning blifvit gjord, på samma gång som våra hjärtan skulle fyllas af den djupaste tacksamhet för hvad hon gör för våra barn.

WALLACK.

EN MÄRKLIG KYRKORESTAURATION.

DALHEMS KYRKA PÅ GOTLAND, en af Sveriges skönaste helgedomar, hvar-est inre restauration under fjolåret och i år pågått, är nu inom de närmaste dagarne färdigrestaurerad.

Restaureringen har i harmoni med templet's forna konstnärliga stil noggrant utförts efter ritningar af den gotlandsfödde kände och framstående etsaren A. H. Hägg, och tack vare församlingens kyrkoherde, d:r Odins, outtröttliga intresse och upp-

offringar har det kostbara och gedigna förslaget på ett värdigt sätt genomförts.

Också låg en jublande klang i stämman, då doktor Odin vid kyrkans invigning för gudstjänst höll högmässopredikan och med segerglad blick utropade: »Här är oss godt att vara». Biskopen höll äfven ett högtidligt och djuptänkt anförande, uttryckte sin djupt kända tacksamhet till kyrkoherden för hans varma kärlek och nitiska arbete och önskade af fullaste hjärta, att de heliga symbolerna måtte motsvaras af heliga hjärtan och heligt församlingslif.

Kyrkans yttre är af skön, arkitektonisk verkan, men tarfvar grundlig restauration för att värdigt harmoniera med dess ståtliga inre. Till dettas restauration har konungen bidragit med 1,000 kr., d:r Odin har insamlat 6,000, församlingsborna 9,000 kr. Dessutom ha de till 10,000 kr. värderade glas- och väggmålningarna utförts af C. W. Pettersson — gotlandssonen, som så varmt intresserat sig för arbetets värdiga fullföljande — för endast 3,000 kr.

Af våra bilder framställer n:r 1 kyrkans yttre, n:r 2 dess inre efter restorationen. Dock är att märka, att lampkronorna framdeles skola utbytas mot ljuskronor i lämplig stil. Bild 3 återger den vackra predikstolen från slutet af 1500-talet, och 4 och 5 gifva ett begrepp om ett par detaljer af de rika, ålderdomliga och högeligen intressanta tak- och väggmålningarna.

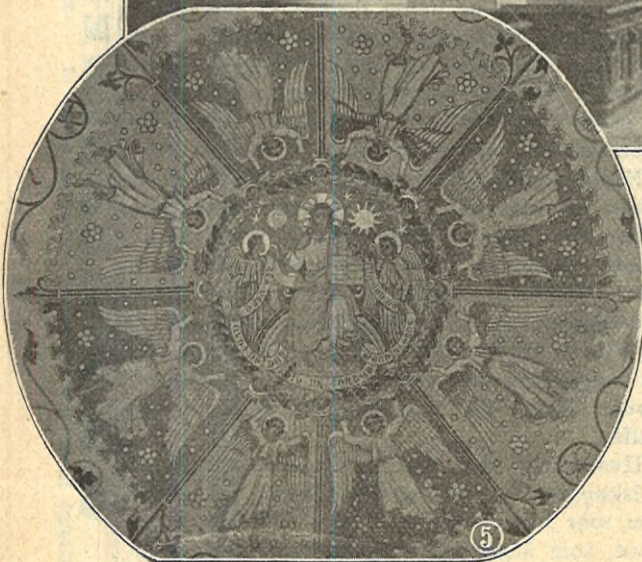
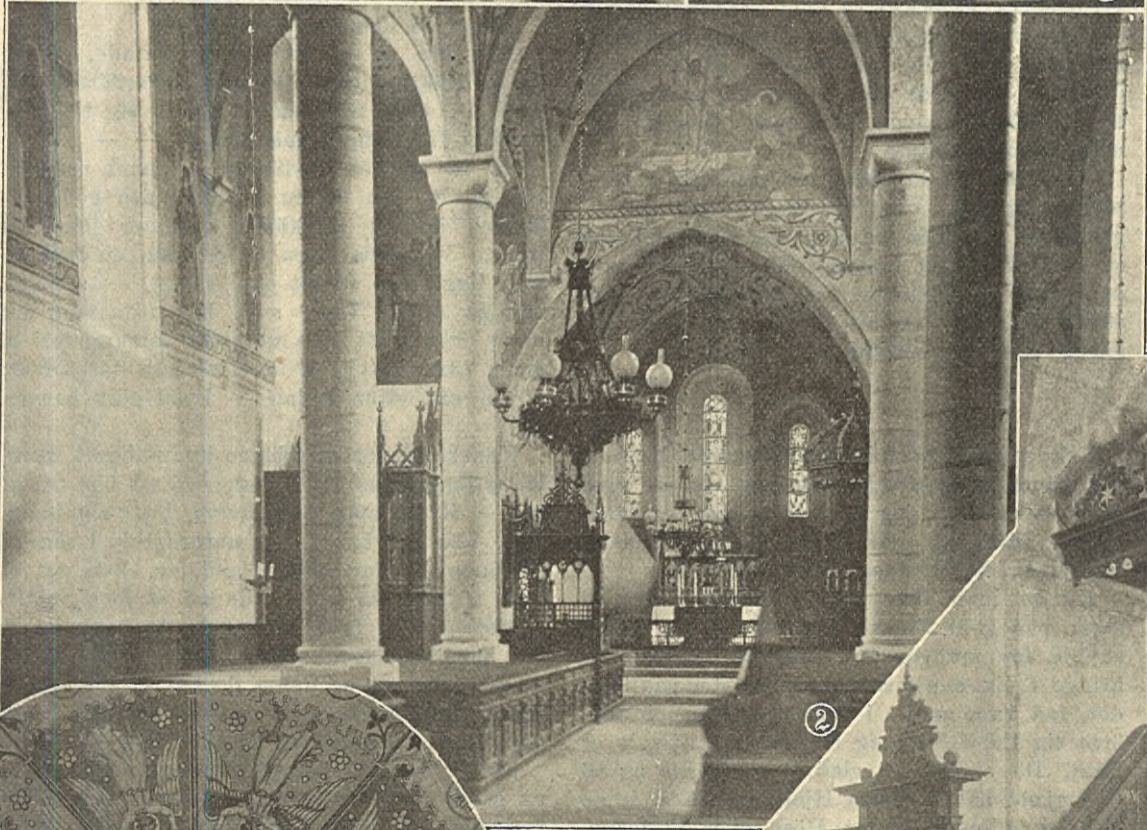
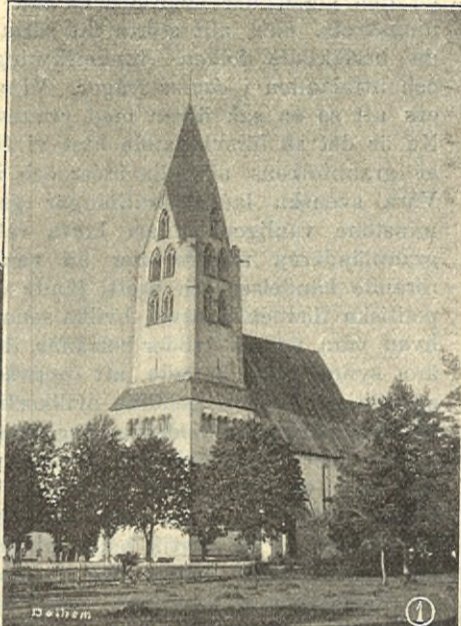
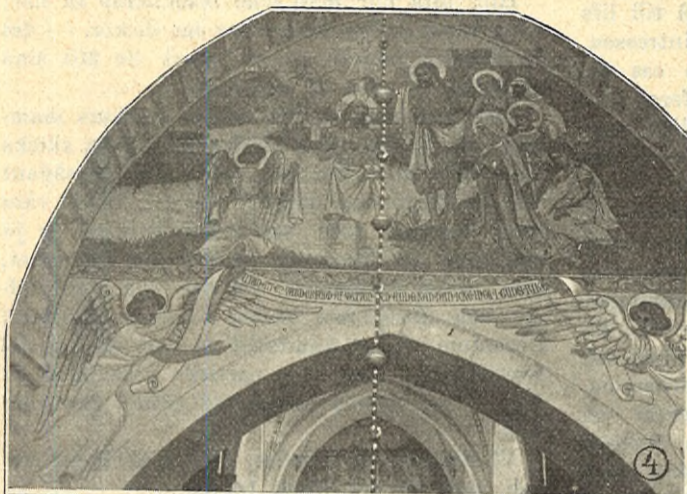
S. W.

ATT SÖRJA.

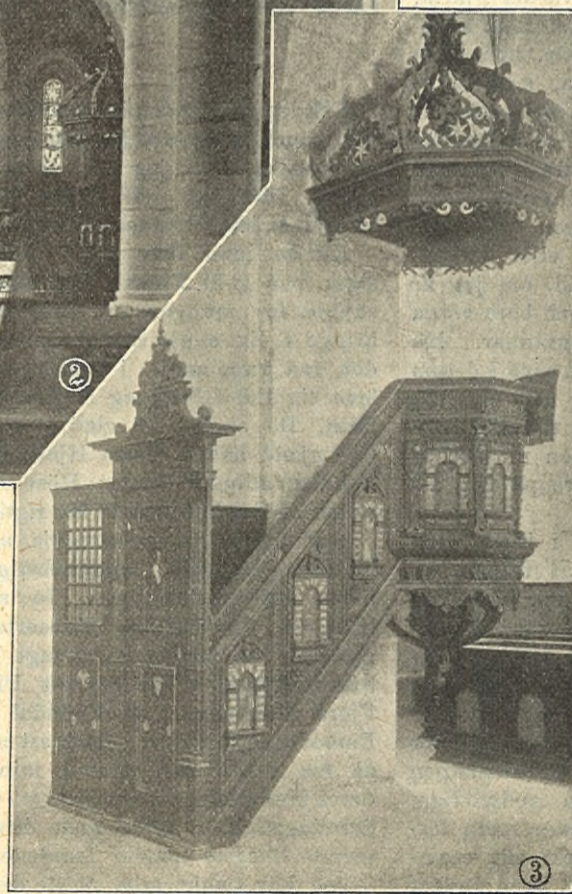
ALDRIG LÄR JAG mig förstå de människor, som sörja älskade döda, så som där intet hopp finnes, hvilka i den grift, som sluter dessas stoft, begrafva alla sina egna lifsmöjligheter. De ha ju, dessa sörjande, en gång ägt lifvets fulla lycka; deras blick var det den älskade sökte, så länge medvetandets ljus dröjde i hans ögon, deras den sista tryckningen af hans hand, det sista kärleksordet från hans läppar. De ha ägt hans själ, fullt och helt, och i gengäld fått gifva sin: de äga ju *minnet* af lifvets bästa gåfva, just genom döden oåterkalleligen deras. Hur kan då deras sorg vara en förtviflans sorg?

Ack, de, som så sörja, veta ej af den sorg, som fräter, gnager, tär, plågar, utan att någonsin gifva sitt offer ro, den sorg, som vanhelgar de ljusa lyckominnena och gäcker hvarje spirande hopp. Det är sorgen öfver en död lefvande. Hvad det är att sörja döda lefvande, frågar du. Min vän, vanlig är den sorgen, och många äro de som bära den med sig på lefnadens stig. En människa skänker sin själ åt en annan, utvecklar allt hvad hon äger skärast, finast och djupast i sin personlighet, lifvet ter sig jublande fullt af lyckomöjligheter, men så kommer en dag en isande verklighet, och man står inför den skningslösa sanningen: »Vi två, vi finna aldrig mer hvarandra».

Då födes sorgen öfver en död lefvande. Lefvande för alla andra, men död för dig!

DALHEMS NY-RESTAURERADE KYRKA PÅ GOTLAND. 1. KYRKANS YTTRE. 2. INTERIÖR. 3. PREDIKSTOLEN. 4. HVALFMÅLNING, FRAMSTÄLLANDE DÖPELSEN. 5. KORHVALFS-PARTI.

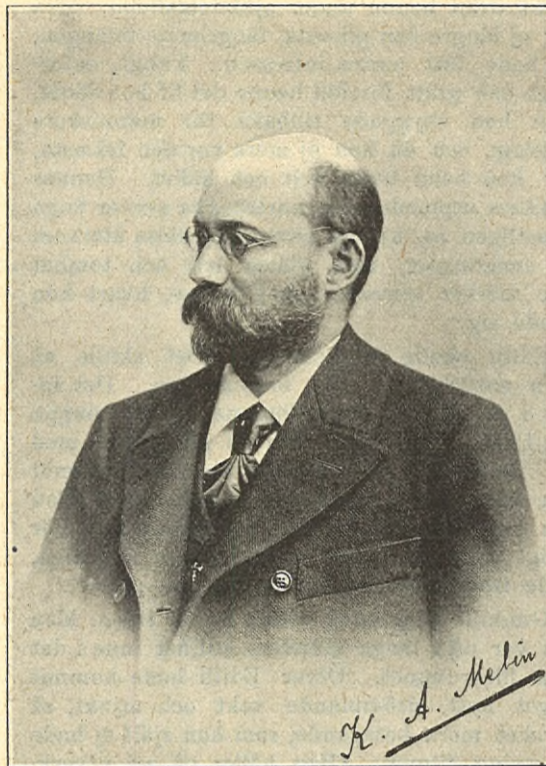

Död är ju också den du älskat och som älskat dig. Men de likgiltiga blickarna, de fadda handtryckningarna, de banala fraserna, de intetsägande orden — allt minner i sin skriande motsats om det, som en gång ägde lifvets sköna, fulla verklighet.

Och så är det en sak till med sorgen öfver en död lefvande. Man vill ej tro på denna död, kan ej förmå sig till att lägga igen griften och gå vidare. Det växer aldrig gräs öfver denna graf som öfver de stilla hvilorummen ute på kyrkogården. Tänk, om det endast vore skendöd! Detta är kanske det värsta i denna sorg: att man aldrig innerst inne släpper hoppet om den dödes återvaknande till lifvet. Så länge vålnaden finns, tror man på undret. Undret kommer aldrig, men sorgen den tär, gnager, fräter, förlamar.

Förstår du, att den människa, hvars öde blifvit sorgen öfver en död lefvande, ser med den utarmades afund på den, som står vid sin älskade dödes graf? Förstår du, att hon skulle känna det som en lycka att få fälla tårar vid en jordisk grift, att hennes själ vrider sig i kval öfver att ej äga lifvets bästa minne skärvt och obesudlat, att hon skulle i en sådan sorg äga sin djupaste lifsmöjlighet?

GURLI LINDER.

D:R. K. A. MELIN.

i det dess direktion då till honom öfverlämnade en mosaiktafla, innehållande en af teaterns fotograf, hr A. Rudin, utförd interiör ur stycket i fråga samt från hoffotografen C. Roséns atelier utgångna sex kostymbilder af de i »Vid Breitenfeld» medverkande artisterna.

Vi meddela i dagsnumret en afbildning af den vackra gåfvan. —

D:r K. A. Melin, som är en af de aderton i vår vittra areopag, intar som lyrisk skald ett mycket framstående rum i svensk vitterhet. Hans åren 1888 och 1891 offentliggjorda »Dikter» och »Skärgårdsbilder» gifva kanske den pregnantaste afspegligen af hans skalde-individualitet. Där mötes läsaren af en melodiskt fulländad diktning med rena och innerliga tonfall, liksom hans lyriskt-episka skildringar af människolif och natur i förening i de trohjärtade och halft humoristiska bilderna ur skärgårdsbefolkningens lif vittna om den själens sympati, som han, själf en skärgårdens son, hyser för dem, som bygga och bo vid hafvet.

Af hans öfriga betydande diktverk äro »Humleplockningen» och »Prinsessan och svennen», hvilka gjorts till föremål för musikalisk behandling.

D:r Melin invaldes i Svenska akademien 1898, efter K. A. Kullberg.

EN SKALDEHYLLNING.

FÖR CIRKA SJU ÅR sedan gafs för första gången å Dramatiska teatern ett historiskt enaktsstycke »Vid Breitenfeld», som hade till författare skalden d:r K. A. Melin. Den

lilla, af varm, trohjärtad poesi burna skildringen från trettioåriga krigets tid gjorde stor lycka hos publiken och har i dessa dagar upplefvat sin 100:de föreställning å samma scen.

Med anledning häraf blef författaren föremål för en särskild hyllning från teaterns sida,

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA MODEBLAD ÄR IDUNS MODETIDNING, som för helt år kostar endast 5 kr. för planschupplagan, 3 kr. för den vanliga upplagan.

Till
En af de Aderton i Svenska Akademien,
Fil. Doktorn, m.m.
Karl Alfred Melin

vid etthundra uppförandet å Dramatiska Teatern
af hans dramatiska episod
»Vid Breitenfeld»
Gustaf Adolfs-dagen den 6 November 1900,
med vördnad och tacksamhet från
Dramatiska Teatern.

SPEN — ALBION ÖRTENGREN.

BORGMASTAREN — OSSIAN HAMRIN.

ÖFVERSTEN — JUSTUS HAGMAN.

BJÖRN — FRANS ENVALL.

KÄTHE — CONSTANCE BYSTRÖM.

NIKLAS — AUGUST BYSTRÖM.

DAGBRÄCKNING. SKISS FÖR IDUN AF ARIAL.

GROSSHANDLARE Druwas fru var författarinna, eller rättare: fru Druwas man var grosshandlare. Uttrycket berodde på, om man tillhörde de kommersiella eller litterära kretsarna, ty han stod lika högt inom de förra, som hon inom de senare. Han var den praktiska nyttans man och uppskattade föga sin hustrus estetiska sysselsättningar. Han förstod hennes ärelystnad, hennes fåfänga, men hennes författarglädje var något ofattligt för hans nyktra sinne. Öfver hufvud taget var denna hennes verksamhet för honom utan det minsta intresse, upptagen som han var af sin egen, men han kunde icke undgå att smickras af det uppseende hon väckte, af den uppmärksamhet, som visades henne af framstående personligheter.

Allt hade gått så lätt för henne. Till och med de första stegen på författarbanan, som för många annan är en följd af själföfvervinnelser och förödmjukelser, halkade hon lätt och omärkligt öfver. Hon var publikens gunstling, nästan innan hon själf visste därom. Endast hennes namn på titelbladet af en bok var borgen för dess framgång, och de skisser och kåserier, som flöto ur hennes lätta, spirituella penna, mottogos med alltjämt stigande bifall. De saknade allvar och djup, det är sant, men de roade i stället och kryddades ofta af ett stänk satir, och en satir, hvars udd alltid var fin, någon gång skarp, men aldrig blodig. Lika gärna sedd som hon var af publik och förläggare, lika firad var hon i sällskapslivet. Mer och mer ju klarare hennes litterära stjärna glänste.

Det var ett jäktande, ansträngande lif hon förde, så roligt och glänsande det än var. Om dagen samlade hon idéer och intryck, men sällan fick hon tid att då ordna dem. Hon lade sig aldrig till hvila en natt, utan att hafva papper och penna bredvid sig, och när hon sedan vaknade och stillhet och tystnad rådde rundt omkring, då fogade sig tanke till tanke, bild till bild förunderligt snabbt och klart, och hon upptecknade dem, sittande i bädden med pappersbladet hvilande på en bok. Hon drefs därvid af en ständig åtrå att öfverträffa sig själf och hon lyckades.

Men så kom reaktionen.

Hennes aldrig starka fysik dukade under för det tryck hennes vilja pålagt densamma, och den hämmade sig, i det att den drog viljekraften med sig i fallet. Ett svårt nervlidande försatte henne i fullkomlig överksamhet, gjorde henne människoskygg och förlamade hela hennes själskraft. Hvad hon under den tiden led var obeskrifligt. Och när hon började tillfriskna, var hon en börda både för sig själf och sin omgivning, ständigt fordrande odelad sympati för sig och sitt hälso-tillstånd.

Hon ägde en dotter, ett mildt vänligt barn, som hon alltid skaffat goda vårdarinnor och alltid själf försummat. Två små gossar hade dött före Ediths födelse. Det var då, hon började skriva.

När Edith kom till världen, var hennes mor redan så upptagen af sina nya intressen, att intet fanns öfver för den lilla. Barnet växte upp med en känsla af skygg beundran för sin vackra, lifliga moder, men sitt förtroende och sina varma känslor skänkte hon först sina vårdarinnor och sedan »sin bästa vän», lilla Gunhild.

Två år hade gått. Den förr så firade författarinnan återinträdde ej i de kretsar, där hon en gång utgjort medelpunkten. De hade

glidit ifrån henne under sjukdomstiden. Hon var ej längre den pikanta, fängslande talangen, de hade fått andra intressen. Tungt, enformigt och grått föreföll henne det lif hon förde, men hon skyggade tillbaka för människors sällskap, och då hon ej mera var den främsta, var hon helst borta helt och hållet. Hennes stackars utpinade, öfveransträngda nerver fingro visserligen ro, hennes kroppsliga hälsa återkom så småningom, men själen led och tomhet och mörker stirrade emot henne, hvart hon vände sig.

Edith skulle konfirmeras. Det skulle så vara naturligtvis. Det brukades ju. Det ingår i den unga flickans förvandling från puppa till fjärl. Själf hade hon en gång varit med om detsamma, och hennes mor och mormor och hela raden ända bort i gråa medeltiden och något föräldradt var ju alltsammans. För öfrigt voro de henne så innerligen likgiltiga, både trosbekännelse och kyrka och präst.

Gunhild kom ännu oftare nu för tiden. Men det var ofta långa stunders stillhet inne i det lilla flickrummet. Öfver Edith hade kommit något nytt, drömmande vekt och mjukt, så mycket mera betagande, som hon själf ej hade en aning därom. »Hon håller på att utvecklas till kvinna», tänkte modern, som under sina egna sysslolösa timmar gaf akt på henne.

Det var en morgon på vårsidan. Edith var ej gången till skolan, ty det var hennes »läsdag». Modern satt vid sitt staffli. Förr, innan pennan tog all hennes tid och alla hennes tankar, hade hon älskat penseln högt, nu hade hon, för att förströ sig, återupptagit den. Där hon satt, hörde hon dottern genomgå sin katekes. Löjlige, föräldrade idéer! Att belamra de arma barnens minne med dylika gamla dogmer. Det borde vara i lag förbudet.

»Arbete befördrar hälsa och välstånd, hindrar många tillfällen till synd...» ljöd den dämpade rösten från rummet bredvid.

Arbete! Ja, den som bara kunde arbeta. Det var ju det, som fattades henne själf. Men »syndade» hon väl mindre på den tiden, hon kunde det? Nåja, så helt och hållet uppgick hon ju ej då i sig själf som nu, om det skall vara en synd...

Hon målade förströdt och ointresserad. Edith kom ut och ställde sig bakom hennes stol. Sedan, ihågkommande att modern alltid blef nervös af att veta någon bakom sig, flyttade hon sig åt sidan.

»Adjö, mamma.»

»Skall du redan gå. Adjö då.» Det kunde aldrig hafva fallit Edith in att själfmant smeka sin mor och denna tänkte ej därpå, men det låg något i hennes ton och blick, som dröjde kvar i moderns minne långt efter sedan hon var gången, något, som ingaf henne en obestämd känsla af själföfverbräelse och dref henne upp från staffliet. Detta var ju för öfrigt det vanliga: börja och sluta upp, börja och sluta upp.

Hon gick in i dotterns rum. Där hvilade en stämning af frid och stillhet. Där inne hade den unga flickan fått ordna och dekorera som hon ville, och därför var det, som om en fläkt af henne själf mött den inträdande. Väggar, hyllor och bord voro fyllda med dessa småsaker, som flickor tycka om, taflor och fotografier af det smått sentimentala slaget, porträtter af föräldrar, lärarinnor, kamrater och — på en framskjuten plats — Gunhild. Hon ryckte på axlarna. Alltid den flickan! Så stod hon stilla och såg framför sig. Kanske uppök i hennes själ halft en aning, halft ett minne af, hur fullt ett litet kärlekslängtande flickhjärta stundom är och hur det söker sig utlopp i en svärmisk kärlek för en förtrogen. Och Edith! Hvem hade hon väl annars att

hängifva sig åt? ... fadern dagen i ända på kontoret och modern upptagen af... hvad?

På bordet lågo några böcker ordnade och öfverst en med mörkt band och guldsnitt. Den intog liksom ett hedersrum. Hon mindes, hur hon en dag inkommit i dotterns rum och funnit henne läsande i densamma. Vid åsynen af modern hade hon skyggt slagit igen och lagt undan den. Det var alltså ingen läxa hon läst! Men bokens namn behöfde ej den äldre kvinnan fråga, ty hur liknöjd en människa än är, hur okunnig hon än må vara om andan och innehållet i denna bok — till det yttre känner hon den dock. Hon tog den i handen, bladen föllo upp vid ett märke, och hon läste denna den himmelska och jordiska kärlekens skönaste lofsång, som människotunga uttalat:

»Kärleken är tålig och mild, kärleken afundas icke, kärleken uppblåses icke, han skickar sig icke öhöfviskt, söker icke sitt...» Långsamt slöt hon åter boken.

En liten slipad blomstervas stod där tom och torr. Lilla Edith, hon hade inga beundrare, som skickade henne blommor! Några år ännu, och röda rosor skulle sprida sin drömfyllda doft här inne, och så skulle lilla Edith få krona och hvit klädning och draga bort och rummet skulle stå tomt, beröfvadt de småsaker, som gjorde det så karaktäristiskt, och sedan? Hvad skulle det väl blifva af henne själf sedan? Intet hopp om, intet minne af en kärlek, »som icke söker sitt.»

Men blommor skulle här inne vara: violer, stora doftande violer och konvaljer. Om hon skulle telefonera? ... nej, det vore ej detsamma, hon skulle välja ut dem själf. Ett ögonblick tvekade hon — gatan — människorna — det plågade henne numera så att blanda sig i vimlet! Men hon fattade ett raskt beslut, klädde sig och gick, gick hastigt och spänstigt som i forna dagar. Vägen var ganska lång. Ovan som hon var vid kroppsrörelse, blef hon ganska trött, innan hon åter kommit uppför trappan. Men hon tänkte knappt därpå, utan stod om några ögonblick inne i dotterns rum, virade upp silkespapperet och blottade de dagstänkta blommorna, symboler af ödmjukhet och renhet.

Nu litet vatten i vasen, så där. Hvad Edith skulle bli förvånad — och glad — och undrande. Hon gick in i sitt eget rum, men återvände gång på gång för att kasta en blick på blommorna. Slutligen tog hon en bok, en modern naturskildring, men lade snart bort den.

Skulle Edith komma snart? I så spänd väntan hade hon knappt befunnit sig sedan den dag, då hennes första mera betydande skiss såg ljuset och hon väntade omdömet om den.

Nu hördes Ediths korta, litet diskreta ringning, och få ögonblick därefter ljödo de välkända snabba stegen genom salen bortåt hennes rum. På tröskeln stannade de, så fram till bordet... därpå var det alldeles tyst. Strax därefter kom hon hastigt in till modern, men dröjde litet tvekande, innan hon sade:

»Det står sådana förtjusande violer där inne... hvem...?» Det var åratat sedan någon varnat den skälmska blicken i författarinnans ögon. Hennes beundrare från fordom hade alltid talat om den; mot dottern kanske den aldrig förr glänst. Men hon förstod den genast:

»Är det mamma, mamma själf?» I denna stund glömde Edith både blyghet och misstro. Hon bara kände, att äfven hon hade en mamma, som tänkte på henne, och modern, som förr hälst undviktit smekningar... genom hennes själ for vid dotterns kyss en tanke på den myckna varma kärlek hon under gångna år

Af koncentrerade Munvatten är **N:r 1**

Extra koncentrerad Aseptol à 2 kr. pr fl.

N:r 2 Vademecum; N:r 3 Gahnelit; N:r 4 Stomatol etc. som bakteriedödande preparat. Täm för prof. E. Almqvists Intyg. Angenäm, kylande smak. Använd därför konc. Aseptol à 2 kr.

S:t Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.

gått miste om, medan hon ute i världen solade sig i reflexen från sitt eget jag, i smickrets och den tillfredsställda fåfångans kalla strålar.

Från denna dag var det något nytt i Ediths sätt mot modern. Den lilla episoden med blommorna var för henne något oändligt viktigt, som gaf näring åt hennes svärmiska sinne, men på samma gång kände hon, i den mån hennes sjäslif utvecklades, att modern behöfde henne. På hvad sätt kunde hon ej klargöra, men den instinktlika känslan därpå gaf hennes sätt något vekt och ömt, som det aldrig förr ägt.

Konfirmationen nalkades.

»Mamma följer väl med,» bådo Ediths mun och ögon. Och hon följde, halft motvilligt, men när alla andra hade sina närmaste med sig, skulle väl ej hennes flicka behöfva känna saknad efter sina. Fastän den där katekesläsningen... Det var dock ej därpå hon tänkte under de följande timmarne.

Hon mindes en dag, då hon själf, ung och varmhjärtad, stått i kyrkokoret, hur innerligt, hon svarat sitt »ja», hur hon lofvat Gud och sig själf att lefva sitt lif som en kristen. De funnos bland hennes kamrater, hvilka öppet yttrat, att de icke trodde ett ord af hvad prästen sade,» men hon hade icke hört till dem. Det var först senare, som den moderna otrons sopade bort hennes tillförsikt, därvid understödd af den moderna tron, den, som icke blott bekänner Kristus, utan *skyltar* med honom. Och nu stod hennes dotter där lika varm, lika full af tillförsikt. Skulle också hon en dag mista tron först på sin herre och mästare, sedan på människorna, på sig själf, på allt, och framför sig se ett enda stort tomrum, en öken, som skulle vidga sig mer och mer omkring henne, ända till dess slutet kom... slutet?...

Hvad hade hon, hennes mor, att gifva henne till stöd och skydd, när den andliga sandstormen skulle komma, skaka, intränga i och förkväffa lifsgnistan i denna unga själ. Hon vådades vid tanken. Det var ej längre för sig själf hon sörgde, det var för detta barn, som under de sista månaderna, allt efter den första lilla osjälfviska handlingen från hennes egen sida, vuxit allt djupare in i hennes hjärta.

De kvalfulla tankarna lämnade henne icke under de följande dagarne. Hennes omgivning såg hennes oro, men ingen anade orsaken, de trodde, att det var ett af hennes nervösa lynes vanliga skiftningar. Blott Edith var mera än vanligt öm mot henne, på det stilla sätt, som var henne eget, och som plägade verka så lugnande på moderns sjuka sinne. Men denna gång ökade det blott hennes oro, ty det *var* ej ett nervöst hugskott nu, det var den stora brytningen, som kommer en gång i hvarje människas lif, om icke förr, så på dödsbädden.

Nattvardsdagen var inne. Hon och hennes man hade följts åt till kyrkan. *Hon* satt där beklämd och nedtryckt, *han* lugn, korrekt, världsman i hvarje tum.

Kanske skulle äfven för honom den dag komma, då han blefve för gammal för sin omgivning, då hans trygga själsäkerhet svek honom och han, trött och missmodig, sökte en tillflyktsort i sitt hem. Om hon då hade en varm hand, full af förstående och medkänsla, att räcka honom... men nej! måtte hon slippa att lefva så länge...

Då ljödo inledningsorden till nattvardstalet: »Jag lefver, dock icke nu jag, utan Kristus lefver i mig.» Hon spratt till. Det var som ett svar på hennes tankar. Om däri låge något mer än blott en tillfällighet! Minut efter minut förgick. Hon, den bortskämda författarinnan, världsdamen, som alltid med yttre aktingsfull tystnad, men inre öfverlägset med-

lidande sett hvarje yttring af »religiosité», hon satt där nu med spänd uppmärksamhet lyssnande till en förkunnelse, som icke ens bar vältalighetens fångslande dräkt. Men den var i stället en andefläkt från en pröfvad och renad tro, och *hon* var en förkrossad, drunknande själ. Hon satt som så många, många, visare och starkare än hon, suttit före henne med den nya underliga känslan af att vara den mottagande. Hvad hon hörde föreföll henne förunderligt enkelt och klart. Hur hade hon någonsin kunnat tvifla! Men på samma gång genomförs hon af en bäfvande ångest, att det vaknande hoppet ännu en gång skulle frångå till henne, och ur hennes hjärta uppsteg för första gången på många år en bön om hjälp och förbarmande...

När hon slutligen hört det sista ordet om den himmelska kärlek, som ej lefver sig själf, ej söker sig och sitt, och i hvilken all jordisk kärlek har sin rot och sitt ursprung, då kände hon att för hennes sargade, utpinade sinne det gamla var förgånget och ljusningen till en ny dag tänd. Ej den fulla klara dagen ännu, det var morgongryningen, men hon ville ödmjukt afvakta det fulla ljuset, ödmjukt och i stillhet.

ETT OKRÖNT KONUNGAPAR. HERTIGEN OCH HERTIGIN- NAN AF MADRID.

DEN I DAGARNA så omtalade carliströrelsen, hvilken föranlett en del politiska klubbar stängande, tidningsindragningar och arresterandet af en mängd misstänkta personer, är för ingen del att betrakta som något plötsligt utslag af den politiska rörelse, som sedan årtionden pågår i Spanien. Don Carlos anhängare äro alltför många till antalet och alltför vägrande på grund af rikedom och social ställning, för att carlistpartiet skulle i nämnvärd grad störas i sin tysta energiska verksamhet genom de mått och steg den svaga spanska regeringen vidtagit för partiets splittrande.

Don Carlos de Bourbon, hertig af Madrid, eller Carl VII, såsom han af sina anhängare benämnes, är, om man skall taga legitimiteten till utgångspunkt för bedömande af de suveräna rättigheterna, ovedersägligen Spaniens legitime konung, då han tillhör den äldre grenen af huset Bourbon. Gift första gången med prinsessan Marguérita af Parma, är han efter hennes död omförmäld med en prinsessa af huset Rohan.

Född 1848 är han en kraftig man i sina bästa år. Och af alla dem, som kommit i beröring med honom, skildras han som en sällsynt älskvärd och sympatisk människa, som en ädling i hvarje tum, en boren konung.

Man har velat förebrå honom ett visst teatraliskt uppträdande, en viss lust att vilja blanda och imponera, och ställningen på det närliggande fotografiet talar i viss mån äfven därför.

År 1872 utfärdade Don Carlos, under namn af Carl VII, ett uppseendeväckande manifest och hylades som konung af de baskiska friskarorna. De baskiska provinserna, hvars nationella mössa fursten på porträttet bär, har ständigt varit det Spaniens Vendée, hvilket i väl och ve varit det legitima huset troget. Men sedan carlisternas armé blifvit slagen af drottning Isabellas trupper, måste pretendenten fly öfver till Frankrike. Efter republikens utropande återvände han emellertid 1873 till Spanien. Baskiska provinserna, Katalonien och Aragonien föllo nu i hans händer. Klerikaler och legitimister öfver hela Europa, däribland äfven den enormt rike franska tronpretendenten greffen af Chambord (Henrik V), försågo honom rikligt med välsignelser och penningar till att fortsätta »det heliga kriget». Småningom lyckades emellertid den då härskande spanska republiken efter uppjudande af alla sina krafter att bekämpa honom. Och så måste han 1876 åter gå i landsflykt.

Maria Berta, hertiginna af Madrid, är dotter till hertigen af Guémenée, Rochefort och Montauban, prins Artur af Rohan, tillhörande den österrikiska grenen af detta hus, samt hans maka, grefvinnan Gabriella af Wallenstein-Wartenberg, besläktad således med Gustaf II Adolfs snillrike motståndare, den väldige hertigen af Friedland. Huset Rohan är, som bekant, en af världens äldsta och mest lysande ätter, hvars vagga stod bland Morbihans af fornti-

DON CARLOS.

dens druider bebodda skogar och hvars anherrar en gång skrefvo sig suveräner till Bretagne. Dess bördstolthet var äfven så stor, att en af deras ättlingar tog till devis: *Roi ne puis, Duc ne daigne, Rohan suis*, det vill säga: Konung kan jag inte blifva, hertig värdigas jag ej blifva, jag är en Rohan! Under det franska konungadömet innehade Rohanerna öfbrutet rikets högsta värdigheter; i bredd med Montmorencys och d'Usez stodo de i väl och ve allid tronen närmast, och vi påminna oss ju alla den galante och olycklige Ludvig Edvard af Rohan, halsbandskardinalen kallad på grund af den hufvudroll han spelade tillsammans med Marie Antoinette i den sorgligt ryktbara halsbandshistorien.

Då således prinsessan Maria Berta den 28 april 1894 i det härliga gyllene Prag förvälades med de spanska legitimisternas konung, hufvudmannen för ätten Bourbon, knöts där ett band mellan tvänne af världens äldsta namn, förenades under samma krona les fleurs de lys, de trenne liljorna, med de nio spetsrutorna, suveränernas af Bretagne ättemärke, dessa nio spetsrutur, som i framfarna dagar prunkat under statsmännens traktater och glänst från riddarnes sköldar genom torneringsbanans täta stoft och damm.

Liksom Don Carlos genom sitt älskvärdt ridderliga väsen, genom sin lysande tapperhet och sitt hurtiga sinnelag vetat förvärfva sig hängifna vänner och trogna stridsmän bland alla dem, med hvilka han kommit i beröring, har hans gemål genom sitt hjärtas godhet, sitt köns ädla behag, sin framstående representationsförmåga och sin lysande frikostighet redan vunnit tusenden och åter tusenden af dem, hvilka ännu icke uppgifvit hoppet att i henne en gång se sin drottning.

De porträtt, som Idun har nöjet bringa, äro personligen signerade och öfversända af det i Venedig bosatta furstliga paret.

—T.

HVAD SOM GÖMTS I CENTRALAMERIKAS JORD.

SEDAN SISTLIDNE MÅNDAG pågår i Konstakademiens stora sal en utställning af särdeles intressanta etnografiska föremål, utgörande samlingar, som den framstående etnografiska forskaren och botanikern hr C. V. Hartman under sina årslånga forskningsfärder i Guatemala, Costa Rica och San Salvador i Central-Amerika hopbringat och hemfört till Sverige.

De skiftande föremålen af husgeråd, prydnadsartiklar och redskap gifva med sina än primitiva, än bisarra former en intressant inblick i de gamla indianfolkens högt och egendomligt utvecklade kultur.

Som prof på en i sitt slag framstående textilkonst äro de här afbildade indianbältena med sina vackra mönster ur växt- och djurlifvet och väfda medels några ytterst enkla redskap särskildt värda att uppmärksammas af vår för textilkonst intresserade damvärld.

En grupp af stort intresse är också den samling stenhugna och här afbildade föremål från graffält, verkstads- och bostadsplatser i Costa Rica. Öfverst stå några s. k. »stolar» med stiliserade människoansikten, antagligen använda för rituellt bruk.

Den originella samlingen af lerkärl m. m. härrör från atlantiska sidan af Costa Rica, som fordom beboddes af en mycket talrik folkstam, benämnd guëtarerna. Särskildt beaktansvärda äro kärlens fantasirikt formade fötter, framställande djur- och människohufvuden.

När man genomvandrat den intressanta utställningen, måste man skänka sin beundran åt det forskarint och skarpsinne, med hvilket det hela blifvit sammanfördt. Hr C. V. Hartman har härmed dokumenterat sig som en betydande vetenskapsman och det vetenskapliga namn, han från far och farfader erhållit i arf, har nu genom honom fått ännu högre valör i vetenskapens häfder.

Att denna omfattande och för den etnografiska forskningen betydelsefulla expedition emellertid kunnat komma till stånd och fullföljas, får äfven tillskrivas ingenjör Åke Sjögrens mecenatartade frikostighet, enär han varit den, som bekostat hr H:s forskningsfärder.

Ingenjör S. är som bekant gift med afidne ingenjör Karl Nobels efterlämnade maka, fru Mary Nobel.

Å sitt stora gods, Mälsåkers slott, har hr S. haft de etnografiska samlingarna förvarade sedan 1899, hvadan de ej förrän nu kunnat tagas i betraktande af den stora allmänheten. Själfr har han generöst bestämt, att samlingarne, sedan den nu pågående utställningen afslutats, skola oafkortade tillfalla etnografiska riksmuseet.

PRINSESSAN BERNADOTTE PÅ K. F. U. M:S HÖSTMARKNAD.
FOTO FÖR IDUN AF J. BERGDAHL.

UR DAGSKRÖNIKAN.

PRINSESSAN BERNADOTTE PÅ K. F. U. M:S HÖSTMARKNAD, hvilken i dagarne afhållits här i Stockholm i föreningens vackra byggnad vid Birger Jarlsgatan, återgifves å en af våra bilder till dagskrönikan.

Prinsessan intresserar sig, som bekant, varmt för föreningens väl och hon är därför en af de ledande krafterna vid dessa årligen återkommande

höstbasarer, hvilka hafva till syfte att trygga föreningens ekonomiska existens.

Årets marknad rönt en liflig tillslutning från publikens sida, i det försäljningen belöpte sig till den betydliga siffran af cirka 5,000 kronor netto.

Hvar och en, som vet, hvilken vacker insats af upplysning och förädling K. F. U. M. genom sin verksamhet bringar åt en stor kontingent af vår tids unga män, kan ej annat än önska, att föreningen allt framgent måtte kunna påräkna allmänhetens bistånd och uppmuntran för sina sträfvan.

ETT NYTT VICTOR RYDBERGS PORTRÄTT. Vid sällskapet Iduns senaste sammankomst förefanns bland utställda konstverk ett nytt porträtt af Victor Rydberg, utfördt i kolteckning af vårt lands, på porträttkonstens område främsta kvinnliga artist, fru Hildegard Thorell.

Konstverket i fråga torde utan gensägelse vara ett bland de bästa hittills existerande porträtt af den oförgätlige siaren, skalden och filosofen, tecknad, som det är, med kvinnligt sjäfull uppfattning och förståelse af hans djupa personlighet.

Också rönt detsamma å Iduns sammankomst ett allmänt och varmt erkännande, hvilket i lika rikt mått kommit porträttet till del i Rydbergs gamla hemstad, Göteborg, hvarst det f. n. finnes utställt i Valands lokal.

Genom välvilligt tillmötesgående af konstnärinnan är Idun i tillfälle att i dagsnumret bjuda sina läsare en reproduktion af det vackra porträttet af en af det gångna seklets ädlaste och största personligheter.

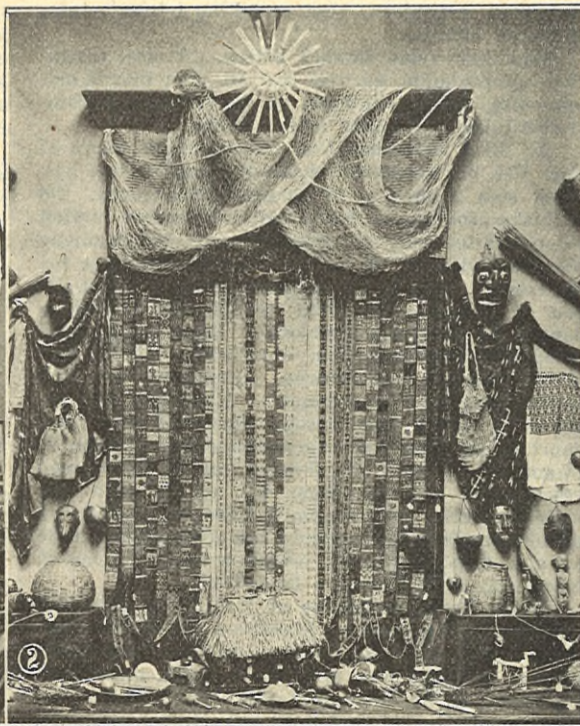
»EN MOT TIO STÄLLED.» Om ett par dagar, eller den 20 denes, äro 200 år förflutna sedan den världshistoriska batalj, som kallas

slaget vid Narva, ägde rum. — En stor rysk armé under tsar Peter inneslöt, som bekant, den 17 september 1700 Narva, hvars 1800 man starka svenska besättning under H. R. Horn tappert höll stånd, trots ryssarnes bombardement och företagna stormningar.

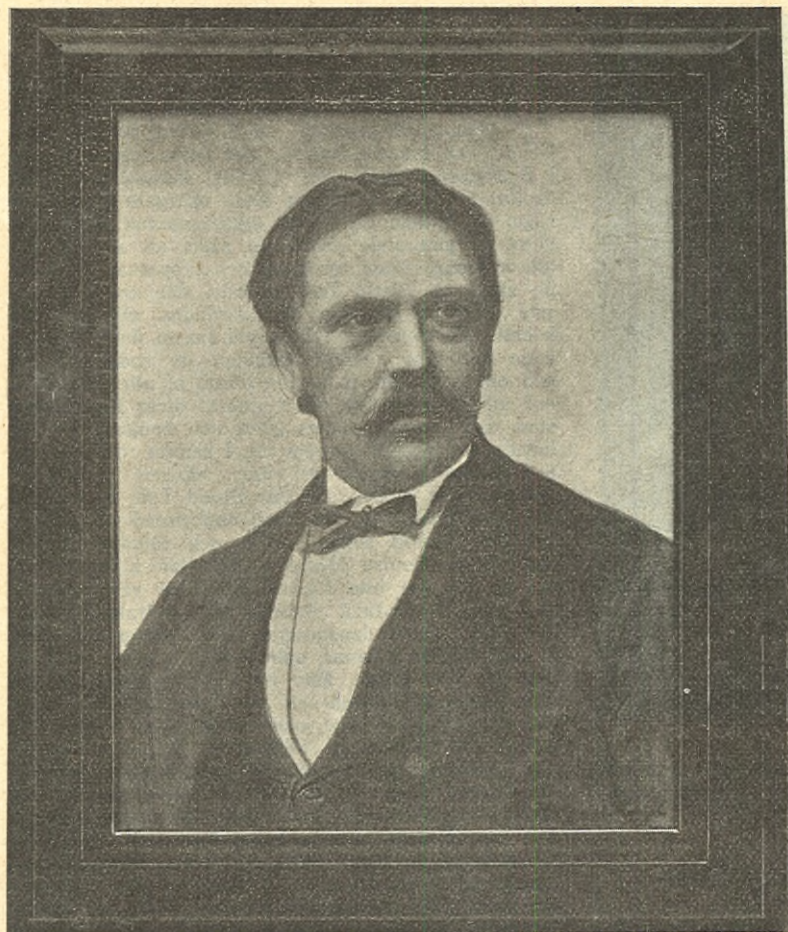
Huruledes karolinernas konung några veckor senare kom staden till hjälp med cirka 8000 man och den 20 november 1700 med sin tappra här gick till storms mot de tio gånger manstarkare ryssarne, fördref dem och undsatte staden, känner hvarje svensk från läsningen af våra häfder.

Den i dagsnumret framställda bilden af drabbningen är en reproduktion efter en gammal gravyr och ger en nog så karaktäristisk bild af den tidens krigföring.

STOCKHOLMS NYA FLODÅNGSPRUTA. Hufvudstaden har i dagarne erhållit en präktig gåfva af Stockholms stads brandförsäkringskontor, nämligen en ny flodångspruta af modernaste och kraftigaste

FRÅN C. V. HARTMANS ETNOGRAFISKA UTSTÄLLNING PÅ KONSTAKADEMIEN. 1. DIVERSE LERKÄRL FRÅN COSTA RICA. 2. INDIANBÄLTEN FRÅN GUATEMALA OCH SAN SALVADOR. 3. DIVERSE STENSKULPTURER FRÅN COSTA RICA. FOTOGRAFIER FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

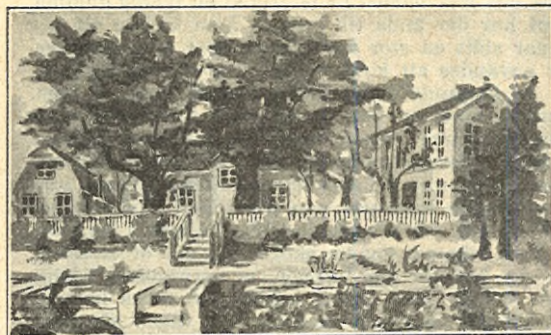

VICTOR RYDBERG. EFTER ETT PORTRÄTT AF HILDEGARD THORELL.

sångers afsjungande af våra sångföreningar.

Äfven å Skansen firades den 6 november med bländ annat uppläsandet af Gustaf Adolfs-dikter i Laxbro-stugan. Det var fru Nonny Lundberg, hvilken, iförd en dräkt från 1600-talet, deklamerade några af Snoilskys praktfulla och gripande »Svenska bilder», omväxlande med hr Berge-dahl, som i en 1600-talets måleriska krigardräkt likaledes framsade poem, hänsyftande på »guldkonungen från Norden». Gustaf Adolfs-kvällen blef i själfva verket en ny länk i kedjan af Skansens med så varmt intresse omfattade skaldeafnär.

Våra porträttbilder af de båda uppläsarna äro tagna för Idun af perukmakaren hr W. Fahlstedt, den välkände maskören, som äfven är upphofsman till hr Bergendahls lyckade mask. Hr F. är för öfrigt Skansensordinarie och städse anlitade maskör vid de historiska festerna, dem han ägnar sin maskörtalang mera af intresse för saken själf än för det pekuniära utbytet, hvilket är ringa i jämförelse med den tid och det arbete, han därvid får nedlägga.

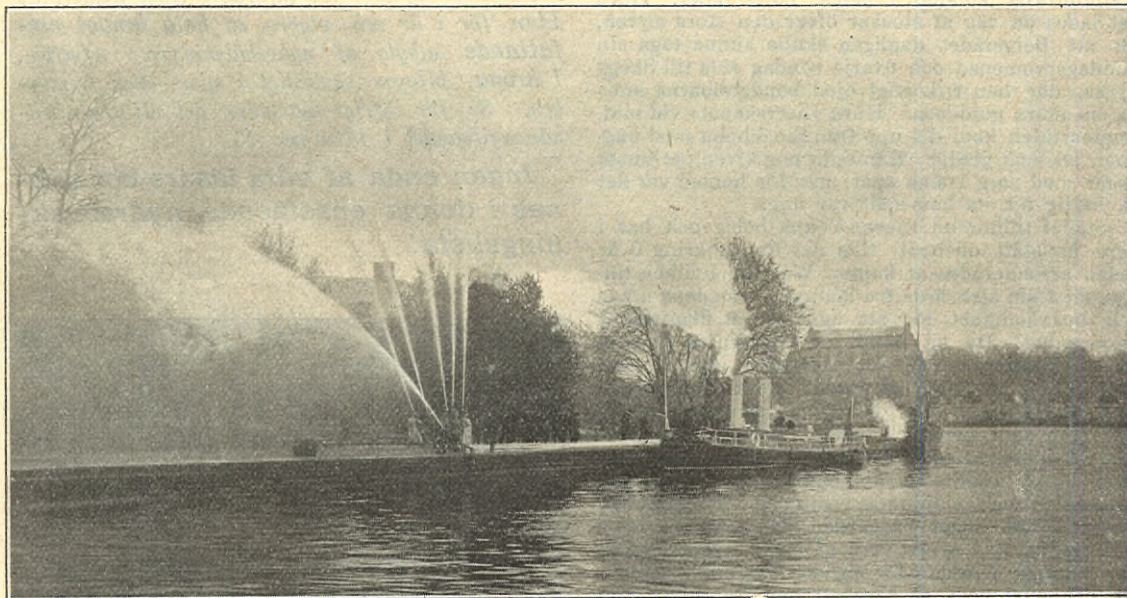
»GULLGRUFVA».

»GULLGRUFVA».

ETT PAR MIL från Söderhamn ligger en gammal herrgård med det klingande namnet Gullgrufva. Det tyckes, att ett sådant namn skulle göra stället vida bemärkt, men så är icke förhållandet, utan det är säkert helt få som känna till denna vackra plats, långt bort som den ligger från järnvägens stora stråklinié.

Stig af vid Bergviks järnvägsstation, helt visst en bland de täckaste små stationer i Sverige med sitt prydliga stationshus och en hänförande utsikt öfver sjön Bergviken, följ vägen förbi Bergviks bolags ståtliga disponentboställe, kugelbanan med elektriskt ljus och rikstelefon samt de ytterligt värdade arbetarebostäderna, böj dig litet under de stora pillarna som planterades, när Carl XIV Johan for sin eriksgata genom Sverige, och se dig om på bron, som leder öfver Ljusnans strida fors, där den för enar Bergviken med sjön Marmen. Det är en stortad utsikt. Är lyckan riktigt god, kan du också få se, hur en glänsande lax drages upp ur sitt våta element. Far sedan genom Sunnanå by och 1¼

slag, bärande namnet »Phoenix». Den vackra fotografi, från Skeppsholmens strand, som våra läsare återfinna af densamma i dagens nummer, är tagen vid det tillfälle, då det lilla fartyget öfverlämnades till staden samt för densammas representanter fick tillfälle att visa prof på sina krafter. Och att dessa ej voro små, synes lätt på de enorma vattenpelare, som, ur ej mindre än 6 slangar på en gång, slungas högt mot skyn. Då fyra af slangarna afspärras och vattnet får spela endast ur tvänne, äro strålarna ända till 180 fot höga, hvilket vill säga ungefär den höjd, som tre på hvarandra uppstaplade ö-väningshus skulle nå. Om och när den sålunda kommer att ingripa mot den »röda hanens» vilda framfart, torde »Phoenix» ha ganska stora utsikter att gå med seger ur striden.

STOCKHOLMS NYA FLODÅNGSPRUTA ÖFVERLÄMNAS. A. LINDAHL FOTO.

GUSTAF ADOLFS-DAGEN har i år, liksom tillföre, öfverallt i landet högtidlig-hållits på sedvanligt sätt med föredrag, belysande det stora minnet och fosterländska

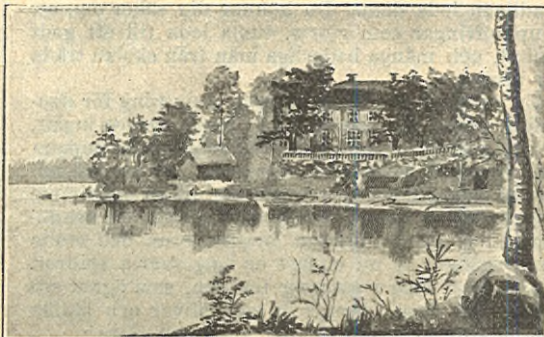
ETT 200-ÅRSMINNE: SLAGET VID NARVA. EFTER EN GAMMAL GRAVYR.

I TILLSKÄRNINGS-KONST annonserar fröken Eugenie Bolin lärokurser i dagens nummer. Vi ha varit i tillfälle taga del af fröken B:s hedrande betyg och diplom från Tysklands största läroanstalt i fakket och anse oss därför kunna rekommendera hennes undervisning till det bästa.

Förslagslistor

på god svensk litteratur till hemläsning för våra norska och danska systor torde benäget insändas till

IDUNS REDAKTION.

»GULLGRUFVA» FRÅN SJÖSIDAN.

nära sitt mål leddes på fel väg af en fyndig gumma, samt hur där ända till senaste åren mellan ett par stenar stått en stor kyrkklocka som af samma rysar användes att koka välling i, men glömdes kvar, då de härjande drogo vidare genom Skogs socken. Kanske berättar han också, huru tunga klot rulla genom rummen såsom varsel för tjänarne, när den stränga brukspatronessan skall återvända från sin resa, eller huru vid spöktimman ljusen glimma från det förfallna lusthuset, som står bland liljekonvaljer och björkar där ute på den lilla holmen i Jerfsjön.

Helt oväntadt öppnar skogen sig, och öfverraskad ser du framför dig Jerfsjön, ej norrländskt ödslig, utan leende med gröna uddar och täcka holmar. Du nalkas bebyggda trakter, och vägen går fram mellan ett par stora ekar, hvilka stå där som levande bevis på, att geografin ej alltid talar sanning, ty den säger ju, att »eken växer ej norr om Dalälven.» Små stugor med knotiga gamla äppelträd, och så är du framme vid själva herrgården.

En dyster gård, omgifven af tre stora gammaldags byggnader och beskuggad af väldiga lindar, i denna trakt lika ovanliga träd som ekarne. Du glömmes dock snart det dystra intrycket för den vackra utsikt, som möter dig från terrassen utåt sjön, och de glada färgerna på löfträden, som tyckas trifvas godt i hela omgifningen samt komma dig helt och hållet att glömma, det du är midt inuti en af Helsinglands skogar.

Stället anlades för omkring 200 år sedan af bröderna Funk, utvecklade sig till ett stort järnbruk, och jag förmodar, att namnet härleder sig från de rikedomar, denna handtering tillförde dess ägare. Dessa ha under tidernas lopp varit många. Då du går omkring i trädgården och parken, skall du där se en liten erinran om hvarje tid; från det väldiga päronträdet, sammanhållet af starka järnband, och som helt säkert sett många årtiondens sol gå ned bakom lusthusholmen, till de sirliga spaliertred, som nu täcka terrassen nedanför stora byggnaden.

Det är länge sedan brukshandteringen nedlades, och numera synes knappt något spår af alla de byggnader, som hörde till denna, men där bor en gammal gubbe, som gärna berättar dig, huru det då var, när det stod en stuga på hvarje backe och malmfororna kommo i långa, långa rader. Huru det lades en väg af stockar öfver den stora myren, för att Bergsrådet dagligen skulle kunna taga sin middagspromenad och hvarje söndag rida till Skogs kyrka, där han frikostigt bjöd bondgubbarna snus ur sin stora gulddosa. Huru »herrskapet» vid middagsmartiden kom dit upp från Stockholm med ungdom, lek och glädje. Han talar nog äfven om tunga dagar med sorg i sina spår, men för honom var det en härlig tid, då han själf var ung.

Stället tillhör nu Ljusne-Voxna bolag och har i flere år stått obebodt, tills det för omkring 5 år sedan arrenderades af kapten Wockatz, hvilken tillika med sin älskvarda fru lämnat storstadens nöjen och bekvämlighet för att ägna sig åt filantropisk verksamhet. De ha näml. på Gullgrufva inrättat en uppfostringsanstalt för vanartiga gossar inom länet. För anstalten användes stora byggnaden, med utsikt öfver sjön, där en sal på nedre botten tjänstgör som mat- och leksal. En lika stor sal i öfre våningen är sofrum åt en del gossar, och dessutom finnas mindre sofrum, badrum, rum för lärarepersonalen och slöjdundervisningen. I en annan byggnad, till höger på gården, är skolsalen, och i den tredje, som synes vara af något nyare datum, har kapten Wockatz för sig och sin familj ordnat ett behagligt hem, så nära att han stundligen kan vaka öfver sina skyddslingar. För närvarande äro 15 gossar intagna vid anstalten. Under sommaren deltaga de i jordbrukets skötsel förutom de handräkningar, som behöfvas vid hushållet.

Du ser kanske med en viss beklämning på dessa gossar, när de i en lång rad komma in till måltiden, eller på gården i lek och ras fördrifva hvilotiden, men tala till dem, och du förvånas, hur artiga, vänliga och hjälpsamma de äro, huru flinkt och säkert de svara på dina frågor, och du tänker nog, att där är mycket att göra af, fastän omständigheterna leda dem på vilsna vägar och de nu mången gång bittert pröfva tålmodet hos de lärare, som stundligen leda dem. Du känner dig säker om, att de uppoffringar som gjorts, skola leda till ett godt resultat, och många hederliga män från skolan träda ut i lifvet.

En oväntad och högst sorglig afslutning får denna lilla skiss, då i dessa dagar underrättelse ingått, att Gullgrufva brunnet ned. »Mordbrand af pojkar» heter det, och detta är tyvärr sant. Elden har anlagts af några gossar vid anstalten, på en halftimme ödelades detta vackra ställe, som trotsat ett århundrade, och af de åldriga byggnaderna och stolta gamla träden är nu endast en hög svarta spillror.

Ett hårdt slag i sanning för den, som ägnat sitt intresse åt dessa barn och med allvar och kärlek sökt leda deras sinne till det goda och rätta!

MIN.

GUSTAF-ADOLFSDAGEN PÅ SKANSEN: FRU N. LUNDBERG I 1600-TALSKOSTYM. W. FAHLSTEDT FOTO.

Iduns nyårsönskningslista.

Glöm ej att i god tid och senast före den 10 nästkommande december insända eder anmälan till »Hela Sveriges nyårsönskningslista», hvilken är afsedd att införas i sista numret af Idun för i år och utgöra ett hela landet omfattande utbyte af nyårshälsningar. Afgiften, 1 krona, bifogas samtidigt i spar- eller frimärken. Se för öfrigt närmare det utförliga tillkännagifvandet i Idun n:r 45.

Ingen enda af våra läsare bör saknas i denna enastående nyårsönskningslista!

GUSTAF-ADOLFSDAGEN PÅ SKANSEN: HR N. A. BERGENDAHL SOM GUSTAF-ADOLFSKRIGARE. W. FAHLSTEDT FOTO.

I BLASENBERG.

DET VAR BAL hos häradshöfding Meijers, och Ingrid Leif var balens drottning. Vacker var hon, glad var hon, sol låg öfver hennes ljusa leende, och grace i dansen. Det fanns icke en herre i Blasenbergs stad, som ej villigt korade henne till drottning. Men kvinnorna hade skarpare ögon. De sågo, att bakom de mörka ögonfransarna doldes en glimt af glimrande grönt, de sågo, att midjan var alltför smärt, foten för smal och läpparna för röda; de sågo, att Sigrid Leif segrade, där andra besegrats. Och så förtalde de hvarandra, att hon var kokett. De ropade det högt vid ljusan dag, de hviskade det tyst i mörka stunder, de sade det om och om igen, och de trodde därpå af allt sitt hjärta och all sin själ. Och ordet gick ut öfver Blasenbergs stad, det vandrade längs gator och boulevarder, det listade sig uppför trappor in i kamrar och gemak, det gömdes i smygar och vrår. »Kokett — kokett», susade kung Midas' säf, där Sigrid Leif drog fram. Men Sigrid Leif bar stolt och obekymrad sitt blonda huvud, log sitt soliga leende och röfvade hjärtan som förut. Louise Meijer anförtrorde Ellen Burencreutz, att hon inte förstod hvad det var herrarne sågo hos Sigrid Leif. Fröken Ellen betraktade tankfullt sitt tomma dansprogram och begrep inte alls. Fröken Ellens mamma och fröken Louises mamma begrepo inte heller. Men häradshöfdingens nye notarie, gymnastikläraren och den andra löjtnanten, provisor, postexpeditören och extraläraren, som svärnade för Folkdansens vänner — alla förstodo de utan svårighet, att den slanka flickgestalten med det guldblonda håret, de underligt lockande ögonen, det glada sinnet och de små lätta, dansande fötterna var en af dem, som skänkte lust och glädje åt Blasenbergs salonger. Och unge baron Falkenstjerna anlade en djupsinnig min, smekte ömt sina mattgula mustacher och mumlade: »Race!» Han var landbrukselev på Stora Ekeby och hade ridit två mil »endast för en dans med fröken Leif.» Han skulle rida de två miln tillbaka igen i arla morgongryning. Men nu var det sälla kväll och ljus och lampors sken, regementsmusik och bonade golf, hvita armar, tyll, blommor och flickskrätt. Det var högtid för baron Falkenstjerna. Det var högtid för Blasenbergs »upper ten» också. Säsongen hade ännu ej begynt, och ändock var det bal. Före pigflyttningen, före innanfönstren före torgdagen och den lilla förberedande höstslakten, midt i september månad var det bal, en stor, stilig, glänsande bal. Men så hade också häradshöfding Meijer under sommaren fått parkettgolf inlagd i matsalen, och det hade ingen af de andra Blasenbergarne. Han hade desslikes de fulaste dottrarna och de största räntorna i den staden, han hade en energisk fru och tjugo flaskor Pommery, köpta på konkursauktion. Dessutom firade han silverbröllop. Blasenberg trängdes i hans salonger, dansade på hans golf, drack hans vin och gjorde sig en glad dag. Borgmästaren var där, nyutnämnd, ogift och korrekt, representativ och värdig. Han spelade whist i häradshöfdingens inre rum och dansade fransäs med fruarna. Hans systrar, tvillingarne Molly och Polly, förekommo i hvit linong med kulörta sidenskärp, lindade kring 68-centimeters midjor; trettiofyraåriga, okonstlade och glädjestrålade hvirflade de oförtrutet omkring i armarne på sträfsamma unga jurister. En ny ära hade gått upp för dem den dag, då broder Klas nämndes till Blasenbergs styresman. Änkefriherrinnan Falkenstjerna, unge barons mamma, tronade i förmakssoffan, älskvärd och nedlåtande i frasande moiré antique och familjejuveler. Blid och nobel, var hon outröttlig i att för två unga borgarfruar klargöra kännetecknen på äkta valenciennes. Gamla döfva fröken Pamphelm förhörde med stentorsstämman den lilla förskrämda fru Svensson angående hennes anor, medan fru Björkegren och fru Tallentopp förde ett civiliseradt gräl om bästa sättet att sockersalta julskinkor.

Den utbyggda glasverandan med dekorativa bladväxter och matt belysning i rosa var en omtyckt tillflyktsort mellan danserna. Den som mest och helst höll till därute var doktorinnan Eljen. Hon älskade halfdager och afgudade tète-à-tête — i dem hade hon sin styrka.

Redaktör Evald förstär också att uppskatta detta. Han är en förmåga och syssling till fru Meijer. Då och då slungar han in i Lördagsfacklan en brandröd artikel, som med stora, vreda ord och djärfva, höga tankar bländar och förfäras Blasenbergs stad. Det är då han är den bälde kämpen, som i spetsen för samhällets små och förtryckte drager ut i härnadsfåg att eröfra förhållen rätt. Mellan dessa sprakande brador på folkets altare har han god tid att med mycken esprit tillbedja den gyllene kalven. Och Vivika Eljen i sin mörkbrunetta höstfägring är så pikant. Ack ja, mycket pikant. Blasenberg förstär henne ej alltid. Fram öfver parkettgolfvets hala yta skrider löjtnant Halle med en uppsyn, som förberedde han en statskupp. »Plats på scenen, mina

damer och herrar, de ska dukas för supén!» Ungdomen skingra sig i smårummen, flyktar ut i tamburer och trappuppgångar, finner en fristad på galoschhyllor, vedbänkar och ledstänger, slår upp fönster och dörrar och insuper med begärelse septemberrättens svala luft. Baron Falkenstjärna försvinner i kapprummet, där han i klädhängarnes skugga har en ensam, fridfull stund med sig själf och sin mustachbinda, obekymrad om de runor kautschuksnodden ristar i kindernas mjuka hull. Doktorinnan Eljen och redaktör Evald ha gjort en upptäcktsfärd kring gårdsrundeln. Doktorinnan bär det långa, majsgula sidensläpet öfver sin ena arm, och den andra smyger hon tätt, tätt in under redaktör Evalds; han måste taga den stackars bara armen och den lilla kalla handen i sitt förvar. Septemberrättens ju kylig. De små höglackade skorna trippa i det prasslande höstlöfvet, som vinden hopat kring gräsmattans kant, och frostbitna dahlier nicka med tunga vintersömniga hufvuden sitt farväl till flyende sommarfäring. Från de öppna verandadörrarne strömmar en bred ljusflod öfver gårdsplanens halvmörker, och sorlet af röster blandas med slamret af glas och porslin; en fin doft som af nystekt fågel låter sig förnimma, och genom serveringsrummets fönsterjulnier skymta konturerna af en praktfull krokan. Redaktör Evald sveper pälskragen tätare kring den lilla doktorinnans axlar och gömmer den kalla handen innanför frackens sidenuppslag. Och så trippa de små skorna vidare i det prasslande löfvet, rundt — rundt den gulnade gräsmattan med de åldrande dahlerna.

I verandans ena hörn sitter sonen Meijer i volontärsuniform och hviskar med prostens nykonfirmerade Greta. I det andra hörnet håller Sigrid Leif sitt unga hof. Där är härads höfdingens nye notarie, den vackra Frits Adler med sin blida stämma och sin skuldbelastade studietid, där är löjtnant Halle med sitt statsmannansikte och provisorin med sina kejsar-Wilhelms-mustacher. Och dit kommer baron Falkenstjärna, stolt som en ung gud. Han kastar sig oförskräckt in i samtalet. Man diskuterar möj-

ligheten af en ridklubb i Blasenbergs. Doktorn och ett par af stadens förnämsta handlande hafva egna hästar, den korpulente drätselkamreraren hyr en för motionsridter om morgnarna, och löjtnant Halle har goda utsikter att få låna förste regementsadjutantens. »Om man så kunde införskrifva en kavalleriofficer eller i värsta fall en sergeant med ett par nummerhästar, lägga ut en anteckningslista i bokhandeln och intressera allmänheten. Ja, hvad tycker ni mitt herrskap?» Det är provisorin, som talar: han är »champion of Blasenbergs» i allt hvad sport angår. »Tennis vore inte så dumt annars.» — framkastar Frits Adler mildt. »Det är roligare att rida.» säger fröken Leif. Baron Falkenstjärna råkar i extas; från detta ögonblick kan ingen makt på jorden hindra honom från att taga ledningen af samtalet. »Åh, fröken Sigrid — ni rider — ni tycker om att rida? Vill ni inte försöka Carmen? Fröken kan inte ana hvilken briljant traf hon har! Och hoppar alldeles magnifikt! Ni har naturligtvis tagit ridlektioner?» — »Inte egentligen.» Sigrid ler ett stilla, ljusst leende — och det var mycket länge sedan.» tillägger hon och får ett drömmande uttryck i ögonen. »Länge sedan» — åhja, det är fyra år sedan. Hon lärde något mera då också. Den käcke löjtnanten med de blåa ögonen nöjde sig ej endast med att gifva ridlektioner. Och nu voro fyra år gånna sedan den frostiga höstmorgon, då löjtnant Stig på sitt ädla fullblod stormat fram öfver den skänka slätten för att bringa en afskedsgärd af dunkelröda rosor åt den lilla resande uppsvenskan. Hon stod resklädd ute på slottstrappan i den bleka morgongryningen, ader-tonårig, fin och späd, med ögon mörka af smärta och kalla skälfvande läppar. Och handen, som räcker rosorna, skälfrer också, och den käcke löjtnantens kind är blek. »Vill ni vänta på mig, fröken Sigrid,» hviskar han sakta — »det dröjer kanske — men jag kommer — jag kommer —» »Wojwod och Zuleika skrapa otåligt med sina fina hofvar i sanden- och obevekligt påminnande ljuda tornklockans dofva slag — ögonblicket därefter rullar den lätta jaktvagnen nedför allén. Och åter stormar löjt-

HYLIN & CO
FABRIKSAKTIEBOLAG
KONGL. HOFLEVERANTÖR.
UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:
VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.
THEA-ROS-PARFYM M. FL.
prisbelönta vid 1897 års utställning med
GULDMEALJ
Försäljes i våra butiker
8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16
A. T. 6469. A. T. 2497.
samt hos alla finare parfymhandlare riket.

nant Stig på sitt ädla fullblod fram öfver slätten; därborta vid bokskogens krön, den gamla kära välbekanta platsen, just där, hvarest järnvägen stryker tätt förbi, stannar han sin frustande springare. I kupéfönstrets ram skymtar ett guldblondt hufvud under mörklått reshatt — en näsduk fladdrar — lokomotivet hvisslar, och så är där endast en fin strimma af rök, som långsamt förtonar i höstdagens klara eter. Sakta rider löjtnant Stig hem till sin pappas öfverinteknade jordagods, och Sigrid Leif torkar tåren ur mörka ögonfransar och hviskar med ett lyckoanande leende: »Han kommer.» Fyra år ha gått, men ännu hviskar Sigrid Leif: »Han kommer nog, han kommer nog.» Hon hviska det så sakta, så sakta och ingen anar hennes hjärtas hemlighet. — — — Fräsande far en raket upp genom luften och en gnistrande kaskad af stjärnor gjutes ut öfver gården, silfverbrudparets namnchiffer strålar i eldslågor, och upp emot syrenhäckens gulnade löfverk stiga de bengaliska eldarnes mångfärgade flammor.

Julen 1900.

Ett solidt, modernt sidentyg är den skönaste julgåfva! Skrif till sidenexporhuset, **Schweizer & Co** i Luzern (Schweiz) och begär mönster af svart, kulört eller hvitt sidentyg. Ni erhåller det **pr omgående och franko**. De tyger, som utvalts efter mönsterna, sändas tullfritt och franko.

Försäljning direkt till privata.

Ägghvit-Separator

Treflig nyhet för hushållet
Kr. 1.—
JOSEPH LEJA,
Stockholm.

HVARJE SPARSAM HUSMODER

bör efterfråga
"UNIONS" "Crème" och
"Aptitgrädd."
Tillhandahålles hos hvarje välsorterad Köpman.

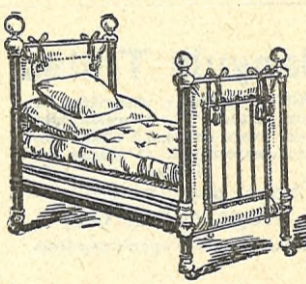
Tidaholms Fantasmöbler,

rikhalt. urval i fornnord. stil. Fullst. rumsmöblemang ut-föras i alla olika variationer efter or-der. Mod. mönster för glödbränn. o. kulleröring uppläggas, glödbränn. verkställes. Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm. (Försäljningsmag. Beridarebangs 27, Stölm.)

Ledolin mot hudsjukdomar rek. af läkare.
Ledolin tvål, neutral, af hudspecialist erkänd den bästa.
Ledolin bröstkarameller mot hosta och heshet.
Ledolin salva mot ömkyla och vid behandl. af ekzem.
Tekn. Fabr. Ledolin, Stockholm.

Bordeaux, Bourgoëne
OCH
Rhenska Viner
direkt från vindodlare
DEPOT HOS
Lacave & Co, STOCKHOLM.

Sängar
och
Sängkläder

solid tillverkning, från de enklaste till de mest eleganta.
Täckan, Filtar, Sängöfverkast, Ångrenad Fjäder och Dun, Tagel, Krollspint och Yllefloek. MATTOR af Linoleum, Ylle, Bryssel och Linne.
MÖBELTYGER, Ylle och Bomull. GARDINER, stort sortiment. Rullgardiner, Kornischer, Portiärstänger m. m. till billigaste pris.
OBS! Alla sängkläder tillverkas ä egen verkstad.
Illustrerad priskurant ä sängar och sängkläder sändes till landsorten på begäran.
Österlund & Anderson
Hötorget 11.

Nysydd Paraplyer
från kr. 1: 50 pr st.
Gummigaloseher
af ryskt och svenskt fabrikat till fabrikspriser.
Rosenbergs Paraplymagasin.

Prenumerera
på
KAMRATEN
illustrerad tidning för Sveriges ungdom.

Metallfabriksaktiebolaget
C. C. SPORRONG & Co
23 Regeringsgatan 23
STOCKHOLM
Utför: förgyllning, försilfring, förnickling samt renovering af antika och moderna metallarbeten.

Monteringar
af Läderplastik & Glödrättnings- samt träsnideriarbeten fort, väl och billigast hos
OTTO GILLBERG, ETUI- & PORTFÖLJFABRIK, Kungl Hofleverantör, 36 Hamngatan, Stockholm.

Juvel- o. Guldarbeten
såväl enklare som dyrbarare hos
Juvelerare **K. G. MARKSTRÖM,**
Hamngatan 5, Stockholm.

Mustads Taffel-Grädd
är bästa bordssmör.
Nederlag i Stockh. och Gefle hos
Edvard Terserus.

Sparsamma husmodrar!
Köp, pröfva och döm, om icke Nanny Sandströms kokbok: **God husmanskost** är en liten riktigt bra kokbok! Den nu utkomna 4:de upplagan är betydligt tillökt och förbättrad af en inom kokkonstens område högst erfaren och ansedd gammal husmoder; kokboken är därför äfven en synnerligen lämplig och billig present till Edra tjänarinnor. Pris häft. 1 kr., inb. 1: 25, till salu i alla boklädor och hos **Adolf Johnsons Förlag** Stockholm.

C. O. PETERSSON,
WIRSERUM,
rekommenderar sin tillverkning af alla sorters finare
Ekmöbler.
Illustrerade priskurantor på begäran.
Wirserum i maj 1900.
C. O. PETERSSON.
Rikstelefon & telegrafadress Huftsfred.

Köp alltid
Örebro Yllefabriks berömda prisbelönta
*** Klädningstyger! ***
Begär proffer och prisuppgift hos
Aktiebolaget Örebro Yllefabrik,
ÖREBRO.

Man mår aldrig väl
af oblandadt kaffe, som alldeles förstör Eder, hvarför man alltid bör blanda det med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubikaffe**, som gör kaffet godt, hälsosamt, välsmakande, ytterst drygt och billigt samt förhindrar kaffeförgiftning.
Paketer ä 25 och 10 öre i alla Speceri- och diverseaffärer. OBS. att firmans namn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag**, är tryckt ä alla paket, ty endast dessa äro verkligt äkta.

Doktorinnan Eljen drar hastigt sin hand tillbaka, redaktör Evald kväver en liten salongs mellan läpparna, och så afbryta de sin intressanta upp-täcktsfärd för att förena sig med det öfriga Blasen-berg, som lockats af fyrverkeriprakten. Baron Fal-kenstjerna sitter orubbligt kvar, och Sigrid Leif lys-snar till honom med detta blida tålmod, som så ofta väckt Blasenbergs förundran och ogillande. »Ja, som sagdt, fröken Sigrid, ni måste verkligen för-söka Carmen. Hon går utmärkt för dam och ni kommer att taga er charmant ut till häst. Lätt, stadig och mjuk hand — elegant sits — fröken — och lugn — framför allt lugn ser ni, det är nu hufvud-saken. Min kusin Stig brukade alltid säga, att en dam — ja, apropos ni känner ju Stig?» Om Sigrid Leif kände honom! Ack, baron Falkenstjerna anade föga, huru många vackra blickar, huru många extra turer i kotiljongen det kusinskapet inbragt honom. »Ja — Stig han är en styf ryttare, han — en af de bästa vi ha' kanske. Och nu har karlen gått och förlofvat sig.» — »Förlofvat sig?» — »Ja, det skulle eklateras i går eller i dag, jag minns icke riktigt; de blefvo bekanta på kapplöpningsbalen i Malmö i våras. — Tja — de friherrliga händerna slog ut med en beklagande åtbörd. — »det är nu egentligen inte något parti. En liten grosshandlaredotter från Köpenhamn. Men pengar — mycket pengar. Och Stigs affärer äro verkligen ytterst derangerade. — Ni skulle ha' sett honom vid Malmökapplöpningen, han red Czardas, fux, halfblod efter Pyrrhus, ett öfvermåttigt djur, von Reden var hack i hål efter på Blueberry. Men i upploppet gick Czardas in med glans — flere hästlängders försprång. Stig var da-gens hjälte, han tog hem två första pris och ett andra. Folkmassan jublade bara den såg hans röda mössa. Och vid Eremitagelöpningen förra sommar-en — » Rrrtsch, där sköt den sista sprakande raketen genom rymden — en liten myriad af stjär-nor surra om en flyktig minut och falla slocknande mot marken. Världens kraftiga stämman samlar de spridda skarorna samman med det förlösande ordet: »Supén är serverad. Supén kallnar, mina herrar!»

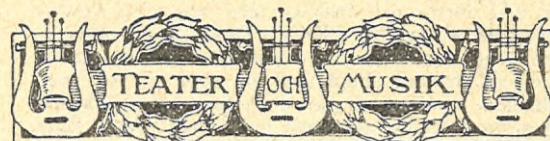
— Med en min af öm äganderätt lägger unge baron fröken Sigrids arm i sin och för henne triumferande in i matsalen. Han är mycket nöjd med sig själf, mycket nöjd med sin dam och alldeles särskildt belåten öfver den intressanta tète-à-tête därute på verandan. Hvad det ändå är för en lycklig gåfva, att kunna underhålla unga damer! De skola dansa kotiljongen tillsammans, och Blasenberg skall ännu en gång få säga, hvad det sagdt så många gånger förut, att fröken Leif alldeles tydligt koketterar för en friherrinnekrone. Fröken Sigrid åter hummerkrustader och raphöns, dricker af konkurschampagnen, lyssnar till borgmästarens jungfrutal och sonen Meijers hemgjorda silfverbröllopsverser samt gör doktorinnan Eljen halft vanvettig genom en vild flirt med redaktör Evald. Hennes läppar äro kalkhvita, hennes ögon brinna i feberglöd och det är en sådan underligt frånvarande tonlös klang i hennes skratt. Men hon äter och dricker, hon talar och svarar, hon hänför baron Falkenstjerna genom att erkänna, det hon längtar efter kotiljongen. Och fram öfver par-kettgolvet sväfva hennes små fötter, lätta och out-tröttliga, hon ilar från baron Falkenstjerna till nota-rien Adler, från notarien Adler till löjtnant Halle; Blasenbergs herrar bilda kö för att titta om ett hvarf. Hennes händer fyllas med blommor, i hene-s hår stickas ruskor af kulört silkespapper och på klädningens ljusgröna siden fästas otaliga blå-gula rosetter. Sigrid Leif är balens drottning. I bru-sande fart går dansens yra, och hvarf följer på hvarf, tills det sista är nådt. Musiken blåser tapt, medan ungdomen svalkar sig en smula efter den sista hvirflande valsen; Meijers bilda familjegrupp och Blasenberg defilerar, ler och tackar — festen är all.

Så vandra de goda gamla Blasenbergarne hem öfver sina kära knaggliga gator, och innan nästa timslag förklingat, äro ljusen släckta och ögonen lyckta till sömn.

Men balens unga drottning låter den leende ma-sken falla och i nattens tysta ensamhet snyftar hon ut sitt unga hjärtas ve i det klagande rop, som

med våld måst tvingas tillbaka: — »Han kommer ej — han kommer ej» — Fast det var där ingen som visste.

H. v. W—

DON FRANCESCO DE SOUZA, portugisisk konsert- och operasångare, har gifvit ett par konserter härstädes, hvilka varit af ett visst intresse. Begäf-vad med en lika omfattningsrik stofthydda som ännu mer med en voluminös stämman, kan han ej undgå att väcka uppseende med bådadera. Hvad särskildt den sistnämnda beträffar, är den verkligen fenome-nal både till styrka och omfång. Men den är äfven väljudande och klangfull, denna baryton, nästan med äkta nordisk timbre. Trots stämmans styrka förstår sångaren emellertid ock att använda densamma piano, liksom den äfven lätt låter bruka sig till drillar och löpningar. Sättet att sköta stämman tyder på god italiensk skola. Hvad man dock nästan totalt saknade var den rätta karaktäriseringen af de kompositioner, som föredrogos. Det ena sjöngs ungefär lika jämnstruket eller med samma uttryck som det andra — vi döma nu efter den första kon-serten, hvilken är den enda vi hört, då detta ned-skrifves. Undantag gjorde dock de båda operasa-kerne, prologen ur »Pajazzo» och toreadorarian ur »Carmen», hvilkas utförande präglades af mera individuelt lif. Sångarens styrka tyckes afgjordt ligga åt detta håll, men särskildt vid sådana sa-ker kräver den väldiga stämman ackompanjemang af orkester. Pianoackompanjemang sköttes för-tjänstfullt af fröken Märta Ohlsson. Bifallet från den ej synnerligen talrika publiken var hela aftonen rätt lifligt, om ock ej entusiastiskt. Flere omtag-ningar och extranummer förekommo.

Kofjuvelerare
K. ANDERSON
i Jakobstorg
• STOCKHOLM •

Tandläkare TOM von HALL.
— 30 Sturegatan 30. —
Hvard. 10-2, 5-6. Helgd. 10-12.
Allm. Telefon 58 48.

Tandläkare Sven Hoffman,
2 B Uplandsgatan, n. b.
Hvardagar 10-3, helgdagar 12-1.
Obs. I Smärtfri behandling Allm. Tel. 154 87.

Tandläkare
HJALMAR JUNGNER,
EMELIE JUNGNER.
Hamngatan 26.
Hvard. 9-1/2 10 samt 1-2. Sönd. 11-12.
Andra tider efter öfverenskommelse.
Allm. 161 56. (S. T. A. 78840)

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17. Allm tel. 130 57.
Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare Sjöquist
Sturegatan 6, Stockholm.

TANDLÄKARE
Göran Svenningsson,
Birger Jarlsgratan 11, 1 tr.
Hvardagar 10-3. Helgdagar 10-12.

Tandläkare G. W. Widfond
Drottningg. 74.
Artific. tänder fr. 2 kr. st., plombering
m. m. Rikstel. 27 54.

Kronisk Snufva och Svalgkatarr
behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af
Professor G. Cederschiöld.
Träffas hvardagar 2-4. Engelbrektsg. 5.

Foulard-Siden-Klädning kr. 12.60
och högre — 14 meter! — tillsändes porto- och tullfritt! Profver omgående; likaså af svart, hvitt och kulört »Henneberg-siden» från 65 öre till kr. 16.60 pr meter.
G. Henneberg, Siden-Fabrikant (k. och k. hof.) Zürich.

Senaste nyheter
af
Kapp- och Promenaddräktstyger
för säsongen finnas i lager hos
Ernst Heurlin,
NORRBRO, STOCKHOLM.

Gamlestadens Herkules-Väfnader.

FABRIKS O MÄRKE

Köp alltid
Kockums Emaljerade Kärl,
ty de äro de bästa! (S. T. M. 54377)

Smedman den äldres HANDELS-SKOLA
Stockholm. Stortorget 16.
Nya elever mottagas alla tider på året.
Mottagningstid kl. 10-12 och 4-6. Begär prospekt.
Obs. I A brev anhålles om fullständig adress.
Gabriel Smedman.

I hvarje bokhandel tillhandahålles gratis uppsatsen:
Hvilken stenografi är den bästa?
Af **J. O. GYLLENSPETZ,**
Lärare vid Göteborgs Handelshögskolan. (G. 102989)

Nyheter!
Italian Biscuits
Polo Wafers
Chalet
Dainty
från
Göteborgs Kexfabrik.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik)
i hufvudsak lika med Gymnastiska Central-institutets kurs för kvinnliga elever.
Kursen är 2-årig med början 1 okt.
Upplysningar och prospekt genom Doktor J. Arvedson, Stockholm.

Banyuls Trilles.
Ett apéritifvande, magsläkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.
Fris pr butelj kr. 3,50 hos
Högstedt & Co,
Stockholm, 32 Regeringsgatan.

ASPINALLS
EMALJFÄRG.

som särskildt lämpar sig för målning af alla slags husgerådssaker äfvensom för velocipeder, finnes hos de flesta färghandlare samt i parti och minut hos
ADOLF LEMONS AKTIEBOLAG.
Mästernamnelsgatan 49, f. d. 45.
Obs.! Att *Aspinalls* namn är utsatt å hvarje burk.

Turkiska Divaner
klädda, från 45 till 92 kr.
Chälslonger från 20 kr.
Resärmadrasser fr. 15 kr.
Alla slags sängkläder och stoppade möbler från de enklaste till de finaste.
Fraktfritt öfver hela landet från
G. R. Danielssons Verkstäder,
Liljeholmen.
Rikstel. 44 89. Allm. Tel. Liljeholmen 49.
Begär illustrerad priskurant!

Hårets affallande
En läkare, som sedan flere år i Stockholm behandlar speciellt hudsjukdomar, skrif-ver följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de parasitära hudsjukdomar (seborrhé, mjäll o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid an-ställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som **Azymolstimulus** — —».
Vid London utställningen 1899 erhöil F. Paulis Azymolstimulus guldmedalj såsom det bästa hårvatten. (S. T. A. 77433)

KNEIPP-BADEN BORG, NORRKÖPING.
Vinterkurerna (1 sept.—1 juni) mycket verkamma.
(S. T. A. 67961)

Carl F. Källström
••• Juvelerare •••
4 Östra Hamngatan 4
••••• MALMÖ •••••
Specialité: Konstnärlig Ciselering

För bouppsättningen!
— Virserums ekmöbler —
Oscar Edv. Ekelunds Snickerifabriks Aktiebolag i Virserum försälja från nederlag i Stockholm sina tillverkningar af alla slags Ekmöbler, såsom:
Salsmöbler, Herramsmöbler, Kontorsmöbler, Fantasimöbler m. m. Beställningar efter ritning och skizz utföras. Egen arkitekt i Stockholm. Priskuranter och fotografier sändas på begäran.
Utställnings- och försäljningslokal:
22 Birger Jarlsgratan 22.
Rikstelefon 57 20. Allm. telefon 155 00.

Husmodrar!
Spara
är lösen för hvarje
husmoder med en
begränsad hushålls-
hållspenning!
Huru göra en
verkligt stor bespa-
ring? Jo, använd
den i Edra hushåll
Pellerins Margarin,
Göteborg, som är
bäst, drygast och
billigast!

Den, som behöfver siden,

torde rekvirera provver af vårt med de sista nyheterna rikhal-
tigast sorterade lager i svarta, hvita och kulörta sidentyger till
blusar, bal, sällskaps- och promenad-toiletter.
Försändas direkt till privatpersoner meter- och styckevis
till fabrikspriser.

E. Spinner & C:o,
förr J. Zürer's Sidenfabrik, Zürich.
Grundlagd 1825.

Sparkasseräkning
5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottningatan 102

Lämplig julklapp.
»Moster Emmas väfbok», 13 mönster med
illustrationer till hemväfda trasmattor erh.
mot 1 krona 35 öres postförskott från E.
ANDERSSON, Bjärstad, Kuddby.

Inga Bröstkarameller
hafva hittills vunnit så stort och all-
mänt erkännande som
MUNKENS.
Begär därför alltid
MUNKENS
Bröstkarameller.
Partilager hos Hammarsten & C:o,
Stockholm.
Allm t. 2187. Rikst. 1220.

Australisk
Kött-Extrakt
W. Reimers
— är bäst —
Agent C. G. Bäckström,
STOCKHOLM.

Nyaste & finaste
Parfym
för nädaken
Perles d'or
Wilhelm Rieger,
Frankfurt
a/M
Finnes i alla finare
parfymaffärer.

En hvar som tänker sätta
bo eller komplet-
tera sitt bo med
finare, föga be-
gagnade möbler
eller realisera sitt bo (under hand eller me-
dels auktion), inbesparar ansenligt med
tid och pengar, om han hänvänder sig till
Realisationsbolaget, Birgerjarlgatan 16
(högnet af Greflureg.) Stockholm.
Allm. tel. 6916.
OBS.! Äfven nytt lager af finare moderna
möbler.
Förmedlar äfven realisation af varula-
ger, forn- och konst saker m. m.

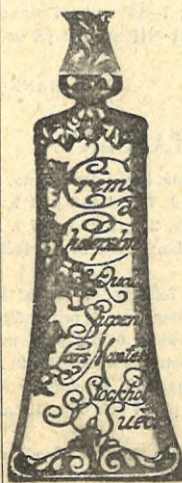
»THE LANCET», London, den största
medicinska Journal i världen, yttrar om
Capsuloids:
»Capsuloids innehålla rent naturligt järn.
Detta är en god metod att gifva in järn.
Det är på detta sätt lämpligt för magen och
upptages lätt i blodet. Manga taga anstöt
af häemoglobinmixturernas osnygga utseende.
Capsuloids förete intet spar af sådan
osnygghet, och det har uppenbarligen an-
vänts stor omsorg vid deras beredning.»
»Blodbrist, bleksot och kroniska sjuk-
domar, isynnerhet dålig matsmältning,
förstoppning samt kroniska bröst- och
närsjukdomar försvinna sålunda hastigt,
enär nytt blod frambringas genom intagande
af Capsuloids. Hos barn äro värkningarna
ofta i ögonfallande. Capsuloids säljas endast
å alla apotek till 2.50 för ask.

KAFFE.
För vinnande af utrymme för ett större
höstlager, utförsäljes under den närm. tiden
Cirka 5,000 balar
af utsökt goda kaffesorter, till följ. låga priser:
God Santos å 0,70, 0,90, 0,95, 1,00 pr kg.
1:ma Santos Plantage-Kaffe å 1,05 pr kg.
Extra 1:ma Kostarika å 1,10 pr kg.
Särskildt rekommenderas ett extra fint s. k.
Portorico Kaffe å 1,15 pr kg.
Prima Liberia å 1,08 & 1,16
Fint Javakaffe, utsökt godt å 1,18
Extra 1:ma Blå Java å 1,20
Kaffet sändes till landsorten mot efterkräf
eller förut insänd remissa (minsta parti 10 kg).
Vid köp af hel bal om cirka 60 kg.
levereras varan fraktfritt vid köparens
närmaste järnvägs- ell. ångbåtsstation.
Prof af samtliga sorterna erhålles franko
mot 20 öre i frimärken.
Försumma icke att profva dessa
verkligt goda och billiga Kaffe-
sorter, hvilka ej äro att förväxla med
de, som af andra firmor utbjudas under
samma namn.
K. W. Karlberg,
Mästernsallsgatan 10, Stockholm.
OBS.! Fullt profenl. vara. Redbar beh.

Spara 20 %
genom att göra Edra inköp af Kaffe direkt
från undertecknads Kafferosteri, i sitt slag
det största och mest tidsenliga i Skandina-
vien. Genom särskilda apparater ränsas
och tvättas Kaffet före rostningen, hvar-
igenom garanti vinnes för en absolut ren
och välsmakande vara till priser från kr.
1,40, 1,50, 1,60 upptill kr. 4 pr kg.
Särskildt beder jag få framhålla följande
extra fina Java- och Moccablandningar, all-
mänt omtyckta för sin överlägsna arom
och välsmak:
Kaffe å la Carlsbad, serveras i Carlsbad,
Wien, Teplitz m. fl. platser, hvarifrån det
blifvit världsberömt för sin fina och pikanta
smak, i burkar om 1/2 kg. kr. 1,60 pr burk
Grand Hôtels blandning ... 2,80 » kg.
Javablandning nr 2 2,50 » »
Automat-Kaffe, utmärkt
Porto-Rico-blandning ... 2,- » »
Hushålls-Kaffe, kraftigt och
godt 1,80 » »
Expedition sker endast mot försökslikvid
eller efterkräf i säcker om 5, 10, 15, 20, 25
och 30 kg. Vid order om minst 5 kg., till
pris å kr. 2 och därutöver, lämnas en ele-
gant kaffeburk gratis.
OBS.! Af ett kg. rätt kaffe erhålles en-
dast omkring 8 hgr. rostadt kaffe. — Det
senare således 20 % drygare
Gör ett försök, och Ni skall finna och er-
känna varans överlägsna kvalitet!
J. F. Germundson,
Kungsholmstorg 2, Stockholm.
Ensam innehafvare af patenträtten till
Salomons Centrifugal-Rostningsapparater.
Redbara och driftiga agenter, manliga el-
ler kvinnliga, antagas på alla platser.

Lagermans Tvättopulver
passar till linne, bomull och ylle, ofärgadt
och färgadt, och lika bra till storbryk som
till småtvätt.
Säljes hos alla välförsedda brr speceri- &
diversehandlande i riket. Ende tillverkare:
Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.
Prisbelönt senast vid Världsutställ-
ningen i Paris.

**Knappar och
Garneringsartiklar**
hos
K. Forsberg & C:o
Modevaru- och Galanterivaruaffär,
Operahuset.

Crème de Cholepalmine,
utmärkt hudmedel mot köld,
säljes i tuber å 30 öre och 1 krona
hos Herrar Speceri-, Färg- och Parfymhandlande
m. fl. samt å Apoteken.

AGRA MARGARINFABRIK,
STOCKHOLM,
levererar alltid kärnfärskt
Grädd-Margarin.
Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
Stockholm.
1:ma ANTHRACIT.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

En praktisk och välkommen Julklapp är alltid en svart
klädning. Köp en sådan i
MAGASIN NOIR,
3 Stora Vattugatan 3, 1 tr. upp,
ty där finnas svarta tyger från de enklaste till de mest eleganta.
Af Ylletyger frambållas:
Elegant Fantasytyg från 1: 50 till 5: 00. Armyra från 2: 25 till 5: 35.
Engelsk Cheviot från 1: 25 till 8: 00. Genombrutna Tyger från 1: 85 till 9: 00.
Damkläde från 1: 50 till 18 00. Långrandiga Tyger från 2: 00 till 8: 00.
Fransk Caschemire från 1: 20 till 6: 00. Granit från 1: 25 till 4: 35.
Fasonerad Mohair från 1: 50 till 5: 00. Ischigan från 3: 50 till 4: 50.
Svarta Sidentyger
släta och fasonerade, från 1: 50 till 10: — pr mtr.
Presentkort till alla priser.
Provver portofritt till landsorten. — Lokalen öppen kl. 10-4.

KRAMER & JAHNKE
Modemagasin
15 Birger Jarlgatan, 1 tr., Stockholm.

Skånes Enskilda Bank
uthyr i sitt brand- och dyrkfria
Förvaringshvalf
fack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

Malmö Best Patent
är det bästa hvetemjölet såväl till hushållsbruk
som för bagare.
Tillverkas uteslutande af
Malmö Stora Valskvarn. (C)

Ärade Föräldrar.
»Allenburys» Food lämnar full ersättning för modernmjölken. Det är framställt
med fäst afseende på barnets utveckling och matsmältningens förmåga och då barnet ef-
ter, som det växer, behöfver kraftigare näring förekommer detta Food i 3 serier näm-
ligen:
No 1 afsedt från födelsen till 3 månaders ålder.
No 2 afsedt från 3 till 6 månaders ålder.
No 3 (Malted Food) från 6 månaders ålder, äfvensom för svaga och af dålig
mage lidande personer.
Säljes på apoteken samt i hvarje väl sorterad speceri- och delikatess-affär i riket.
I parti genom A. W. HELAND, Norrköping, Rikstelefon 1191, och ADOLF
AHLGREN, Gefle, Rikstelefon 1165. (G. 98528)
Nederlag för Stockholm hos herrar Peterson & Malm. Rikst. 3274. Allm. tel. 1187.

Johanna Brunssons
Praktiska Konst-Väfnader.
Stort urval af Portiärer, Gardiner, Vägghonader, Mattor, Dynor, Serverings-
dukar i linne, ylle och bomull, större och mindre Dukar, Förkläden, Insättningar, Blus-
lifstyger, Skärp m. m. m. m.
OBS.! Beställningar utföras skyndsamt.
Väfskolan: Birger Jarlgatan 27. Tel. 437.
Försäljningslokal: Klara Bergsgatan 21. Tel. 10159.
OBS.! Prima Garner. OBS.! Billiga priser.

Sv. Panoptikon
Stockholm.
Största sevärdhet.

Depositionsräkning
Räntegodtgörelse 5 1/2, proc.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

**Hernösands
Enskilda Bank,**
8 Hamngatan 8.
Depositionsränta 5 proc.
Sparkasseränta 5 proc.
Upp- & Afskrifningsränta ... 3 proc.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållsräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,
Gustaf Adolfs torg 14,
godtgör å Sparkasseräkning 5 proc.
(G. 94245)

**Göteborgs
Enskilda Bank**
Brunkebergstorg 10 (Hotell Kung Karl)
Sparkasseränta 5 proc.

Inteckningsbolaget.
—Stockholms Intecknings-Garanti Aktiebolag—
Hufvudkontor: Malmorgsgatan n:r 1,
öppet 10-3.
Afdelningskontor: Biblioteksgatan n:r 13
öppet kl 1/2 10-8.
Depositionsränta 5 proc.
Upp- och Afskrifningsränta ... 3 »
Sparkasseräkning (vid Afd. kont.) 5 »
På kapitalräkning å 6 mån uppsägning
godtgöres Bankens högsta depositionsränta
och tillämpas vid inträffande ränteförändring
den nya räntesatsen omedelbart utan före-
gående uppsägning. (S. T. A. 68017)

**Lampor
Oriental**
glaslampa i tu-
panform och
olika färger, höj
22 cm. — Förtju-
sande prydnad
på ett dukad
bord. Effektiv
rumsdekoration
Pris 75 öre. Ti-
landsorten 4 st
i sorterade fär-
ger mot efterkräf
3 kr. Återförsä-
jare hög rabat

Suomis
Isif
räntor
— Begär prospe